

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΧΑΡΙΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

<p>Συνδρομὴ ἔτησΙΑ. Ἐν Κωνσταντιπόλει γρ. ἀργ. 30 Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις » » 35 Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. γρ. 8</p>	<p>Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης Τ. Α. ΔΕΠΑΣΤΑΣ * ΓΡΑΦΕΙΟΝ * Ἐν Γαλατῶν, ὁδῷ Χαρατσί, ἀρ. 12.</p>	<p>Ἐξάμηνος τὰ ἡμίση. Αἱ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΑΡΟΝΟΝΤΑΙ ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΔΕ ΤΗΝ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ 15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛ. ΠΑΡ. 60</p>
---	---	---

† Η Α. Θ. Π. Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ

ΑΠΕΘΑΝΕΝ εἰς τὴν πόλιν τὴν πλουσίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ μακάριος ἐκεῖνος καὶ ἀρχαῖκός πατριάρχης, ἐπὶ τῆς ράχως τοῦ ὁποίου ἐστηρίζετο μακρὸν καὶ πολῦτιμον βάρος ἑκατὸν ὀλοκλήρων ἐτῶν. Ἀσθενὴς ἀπὸ τινος καιροῦ καὶ πάσχων, μὴ δυνηθεὶς νὰ ἀναρῶσθαι ἀπὸ τὴν ἐξάντηλσιν καὶ τὴν ἀτονίαν πλέον τοῦ ὄργανισμοῦ, ἐκλείσεν ἡρέμα καὶ ἡσύχως τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ ἀνεπαύθη ἀπὸ τὸ κοπιῶδες αὐτοῦ τοῦ βίου του ταξιδιῶν ἀπαξ διὰ παντός.

Ὁ πατριάρχης **Σωφρόνιος** ἀπετέλεσε σπανίαν καὶ μοναδικὴν προσωπικότητα· ἀληθὴς πατριάρχης φέρον τὸ ὄνομα αὐτὸ μὲ ὄλην τὴν μεγάλην σημασίαν καὶ τὸ λαμπρὸν παρελθόν του, παρουσίαζε τὴν τελειότεραν καὶ κατ' ἐξοχὴν πραγματικὴν ἐκείνην εἰκόνα, τὴν ὁποίαν τόσον ζωηρὰν μᾶς παρέχει ἡ Παλαιὰ Γραφή, καὶ τὴν ὁποίαν τόσον πολὺ καὶ πάντοτε θαυμάζομεν διὰ τὴν

ἀφέλεια καὶ τὴν ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

ἀπλότητά της. Καὶ ἐδικαιολόγησεν ὁ **Σωφρόνιος** τὸ ὄνομά του αὐτὸ ὡς

τὸ σύστημα τῆς ἐποχῆς καὶ νέος ἀκόμην ἐχειροτονήθη διάκονος μὲ τὴν συναίνεσιν καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Β'. Εἶνε τὸ πρῶτον σημεῖον, τὸ ὁποῖον κατὰ τύχην ἀναδεικνύει τὸν **Σωφρόνιον**.

Πολὺ ἐνωρὶς προήχθη εἰς τὰ ἀνώτερα τῆς ἱερωσύνης στάδια καὶ ἀφοῦ ἐποίμανε μπυροπόλεις τινὰς ἔγεινε κατόπιν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐπειτα κατὰ τὸ ἔτος 1870 ἀνηγορεύθη Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὴν θέσιν του αὐτὴν παρέμεινε μέχρι τῶν τελευταίων του στιγμῶν, ἀπολαμβάνων ἀπεράντου ἐκτιμύσεως καὶ σεβασμοῦ ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ὁμογενεῖς μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὄλους τοὺς ξένους.

Ὁ **Σωφρόνιος** ὑπῆρξε σπάνιον παράδειγμα μεγάλων καὶ προγονικῶν ἀρετῶν· ἕνεκα τῆς θέσεώς του τὰ σπουδαιότερα τῆς ἱστορίας μας γεγονότα κατὰ τὸν λήγοντα αἰῶνα συνδέονται ἀναποσπλάστως μὲ αὐτὸν καὶ δι' αὐτὸ ἡ ἐξέλιξις τοῦ βίου του καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ εἶνε περισσότερον ἐθνικὴ ἱστορία. Διεκρι-

νετο δὲ πάντοτε διὰ τὸν μέγαν προδὸς τὰ πατρία ζῆλόν του καὶ τὴν σπανίαν θεοσεβειάν του, μέχρι τῶν τελευταίων ἀκόμην στιγμῶν του ἀνεγίνωσκε τακτικὰ τὰς ἀκολουθίας του ὄλας καὶ δὲν παρέλειπε κανὲν ἐκ τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων του.

Ὁ θάνατός του, μολονότι ἀνεμένετο πλέον, ὑπῆρξεν ἀφορμὴ πολλῆς θλίψεως, διότι ἐξέλιπεν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅστις ἀπετέλει ζῶσαν ἱστορίαν πλήρη ἐνδιαφέροντος ἐνὸς ὀλοκλήρου αἰῶνος· καὶ μαζὴ του ἐκλείπει τόσον παρελθὸν καὶ ὁ σύνδεσμος πρωτίστως ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος στενώτατα μᾶς συνέδεε μὲ τὰ μεγάλα καὶ ἀλησιμόνητα πρόσωπα τοῦ παρελθόντος.

Εἶθε νὰ ἀναπαύσῃ ὁ Θεὸς τὴν ψυχὴν τοῦ μακαρίου αὐτοῦ καὶ ἀληθινοῦ Πατριάρχου.

Κ. Σπανοῦδης.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΜΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΜΙΚΡΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΤΗΝ

Η' ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Μικρό μου φίλε,

Ὁ Μάρτιος σοὶ ἔγραψεν, ἂν δὲν μ' ἀπατᾷ ἡ μνήμη, ὅτι εἶνε ὁ μᾶλλον εὐμετάβλητος μῆν τῶν ἐτῶν, ἀναπαριστῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ὄλας τοῦ ἔτους τὰς ἐποχὰς ἐγὼ εὐμετάβλητος δὲν εἶμαι ἀτμοσφαιρικῶς, κατὰ τὴν διάρκειάν μου ὅμως σὺ καὶ οἱ συνηλικιώται καὶ αἱ συνηλικιωτίδες σου, μικρὸ μου φίλε, γίνεσθε εὐμετάβλητοι καὶ ἄστατοι. Ἦκουσα τόσα ἀντιφατικὰ περὶ τοῦ ἀτόμου μου λεγόμενα ἀπὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ στόμα! Ἄλλα μὲ ἔκαμαν νὰ φουσκῶν ἔξ ὑπερηφανείας καὶ χαρᾶς ὡς . . . σφαῖρα ἀεροστάτου καὶ ὡς αὐτὴ νὰ πετῶ εἰς ὕψη αἰθέρια, ἄλλα μὲ κατέρριπτον ἐκείθεν ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ἀερόλιθον, ἐμὲ, τὸν Αὐγουστον, ὅστις αὐτοκράτορος στέμμα καὶ ὄνομα φέρω ἐπίσημον καὶ παρὰ πάντα κανόνα ἐτιμῆ-

θην μὲ 31 ἡμέρας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀναδόχου μου βεβαίως καὶ πρὸς πείσμα τοῦ ἐνδόξου ἐπίσης προκατόχου, πείσμα, τὸ ὁποῖον ἐξέσπασεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς . . . τοῦ ποδῆς ἤθελον νὰ εἶπω, τοῦ Φεβρουαρίου.

Τί παράπονον δύνασθε νὰ ἔχητε ἀπὸ ἐμέ, μικροὶ μου φίλοι; Τί δὲν σᾶς παρέχω; Ὅσοι ἀγαπᾶτε τὴν θάλασσαν ἔχετε τὰ λουτρά μου, ἔχετε λεμβοδρομίας ἐπιστήμους καὶ ἀνεπιστήμους ὑπὸ ἡλιακὸν ἢ σεληνιακὸν φῶς· σᾶς παρηκολούθησα μάλιστα πολλάκις κατὰ τὰς νύκτας, καθ' ἃς ἡ πανσέληνός μου τὸσην μαγεῖαν διασκόρπιζεν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ διασκορπίζητε καὶ εἰς καθ' ὁμίλους τὰ φαειρὰ σας ἄσματα εἰς τὸν ἄερα, νὰ διαγωνίζησθε εἰς τὴν κοπηλασίαν καὶ τὴν φαειρότητα, ἢ ἐν ρεμβῶδει θαυμασιῶν διὰ τὴν περικυκλοῦσαν ὑμᾶς μαγεῖαν ν' ἀνυψῶτε εὐγνώμονα καὶ ἀγνήν πρὸς τὸν Ποιητὴν τοῦ Παντός τὴν παιδικὴν ψυχὴν σας. Ὅσοι δὲν

ἀρέσκεσθε εἰς τοῦ κύματος τὸ λίκνισμα καὶ λέγετε μετὰ τοῦ ποιητοῦ:

κάλλι' ἔχω νὰ κοιμῶμ' ἐγὼ στὸν πλάταν' ἀπὸ κάτω, ν' ἀκούωμ' ἐστὸν ὕπνον μου τὴν βρόσι τῆ γλυκειᾶ, ποῦ τρέχει κρῖσταλλο νερὸ καὶ πάντα μουρμουρίζει σὰν νὰ μὲ τανουρίζει τραπῆτε εἰς τὴν ἐξοχὴν, ὅπου κατὰ τὴν διάρκειάν μου δένδρων καὶ ἀμπέλων κλάδοι καταρεύουσι κυρτοί.

Εἰς τοὺς φιλακολούθους παρέχω νηστείας καὶ ἀκολουθίας, εἰς τοὺς φιλέρτους πανηγύρεις καὶ διασκεδάσεις, εἰς τοὺς ὀκνηροὺς ἀνάπαυσιν καὶ ὕπνον . . . ἂ, ὕπνον διακοπτόμενον ἀπὸ ἐφιάλτας διὰ τοῦ Σεπτεμβρίου τὴν προσέγγισιν. Ἄργα τὸ ἠννόησα ὅτι ὁ Σεπτέμβριος μὲ καταστρέφει εἰς τῶν μικρῶν μου φίλων τὴν συνείδησιν! Καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν τῶν ὀκνηρῶν εἶδον καὶ ἤκουσα πολλὰ ἐπιμελῆ καὶ φιλόπονα παιδία νὰ σκυθρωπάζωσιν ἐπὶ στιγμὴν καὶ νὰ παραπονῶνται ὅτι παρέρχομαι ταχύτατα, ὡς μία στιγμὴ θελκτικῶν ὀνείρου, καὶ πολλὰι μητέρες ἐτοιμάζουσαι τὰς ἀποσκευὰς τῶν οἰκοτρόφων ἢ ξενητευομένων τέκνων των πικρότερα κατ' ἐμοῦ νὰ ἐκτοξεύωσι παράπονα. Τί νὰ γεί-

νη ὅμως, ἀγαπητοὶ μοι; Αὐτὸς εἶνε νόμος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀρισθείς, μετὰ τὴν ἐργασίαν ἢ ἀνάπαυσιν καὶ μετὰ τὴν ἀνάπαυσιν ἢ ἐργασία. Ὅφειλω νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως καὶ τῶν διακοπῶν ἐγὼ, ἀλλ' ὁ ὕμνος αὐτῶν εἶνε συνάμα καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν ὕμνος· ἀναπαύομεθα διὰ νὰ ἐργασθῶμεν κατόπιν προθυμότερον, μετὰ σθένους σώματος καὶ διανοίας περισσοτέρου καὶ ἡ ἐργασία μας ἐπομένως ἀποβῆτελεσφοριώτερα. Ἡ ἀνάπαυσις διὰ τὸν καθημερινὸν βίον, αἱ διακοπαὶ διὰ τὸν σχολικὸν εἶνε ὅ,τι τρόπον τινὰ ἡ ἀνκωχὴ διὰ τὸν πόλεμον· ἀνάκτησις δυνάμεων, τελειότερα πρὸς ἐπανάληψιν τῶν ἀγῶνων ἐτοιμασία. Καὶ εἰς λοιπὸν, μικροὶ μου φίλοι, διμηνίαν ὀλοκλήρον ἀναπαυθέντες, μὲ νέας

δυνάμεις ἐφοδιασθέντες, ἀτενίσατε φαειροὶ τὸν Σεπτέμβριον καὶ ἐπαναλάβετε μετὰ προθυμίας τὸ ἔργον σας, τὸ ὁποῖον μίαν ἡμέραν θὰ σᾶς καταστήσῃ εὐτυχεῖς καὶ εὐδαίμονας.

Καὶ τώρα ἓνα φιλικὸν ἄσπασμόν ἐκ μέρους τοῦ Αὐγούστου

διὰ τοῦ Φίλωνος.

Ο ΦΑΡΟΣ

(Συνέχεια· ἴδε Φυλλ. 21).

10.

ΑΙΛΙΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΤΑΙ

ἀριν προφυλάξεως ὁ Ἰωάννης εἶχεν ὀδηγήσῃ τοὺς ἐπισκέπτας εἰς τὴν ἀντίθετον ὄχθην ἐκείνης, εἰς ἣν εὐρίσκετο τὸ ἐργαστήριον.

— Ἐκεῖ, ἔλεγε, τὸ ψάρι εἶνε ἀφθονώτερον.

Οἱ υἱοὶ Βανδάρου ἀνταποδίδοντες τὰς φιλοφρονήσεις τῶν ἐπισκεπτῶν, συνείθιζον εἰς καθὲ ἐπίσκεψιν αὐτῶν, νὰ πληρῶσι τὴν λέμβον

των μὲ ἰχθῦς καὶ ὀπωρικά, εἰς ἀντάλλαγμα τῶν παργγελίων, ἃς οὗτοι εὐχριστῶς ἀνελάμβανον. Ἡ Κατίνα, ὡς προνοητικὴ οἰκοκυρὰ ἔδιδε καθὲ μῆνα εἰς τὸν Ζῶην καὶ τὸν Εὐμορφον κατάλογον περιλαμβανόντα πᾶν ὅ,τι ἐχρειάζοντο εἰς τὴν ἐρημον αὐτῶν νῆσον.

Ἡ Κατίνα μετὰ τῆς συνέσεως, ἥτις διέκρινεν αὐτὴν, ἀνέθετεν εἰς μὲν τὸν παχύσαρκον ἐπιθεωρητὴν τὰς εἰς τὸ οἰκοκυρεῖον ἀναφερομένους ἀγοράς, εἰς δὲ τὸν Εὐμορφον τὴν φροντίδα νὰ φέρῃ πᾶν ὅ,τι εἶχε σχέσιν πρὸς τὴν κόμμωσιν. Τὸν μὲν ὠραῖον Ζήνωνα ἡρώτων τί

εφόρου εἰς Πειραιᾶ, παρὰ δὲ τοῦ Πέτρου Ζωῆ ἐξήτει τὸν τελευταῖον τρόπον κατασκευῆς γλυκυσμᾶτων à la franque.

Ἀπέναντι τῶν υποχρεώσεων τούτων ὁ Ἰωάννης ἔρριπτε τὴν ὀρμιᾶν (βόλταν) καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ὥρων συνελάμβανεν ἐκκοντάδας ἰχθύων.

Ὁ ὀρμιὰ αὐτοῦ εἶχεν ὄλως ἰδιαιτέρον σχῆμα καὶ δὲν ὠμοιάζεν οὐδὲως πρὸς ἐκείνην, ἣν μεταχειρίζονται οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων.

Ἀπετελεῖτο ἐκ σχοινίου 100 μέτρων μήκους, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν δεμένα ἄλλα μικρότερα σχοινία, κρεμάμενα εἰς ἀπόστασιν 50 ἐκ. τοῦ μέτρου τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ἄλλου, καὶ φέροντα ἄγκιστρα λευκά. Εἰς τὸ ἄκρον τῶν ἄγκιστρων τούτων εὐρίσκοντο μικρὰ ἐρυθρὰ πτερά ἢ ὀρμιὰ αὐτῆς ριπτομένης εἰς ἀπόστασιν ὀργυῶν τιῶν ἀπὸ τῆς παραλίας μένει πάντοτε μεταξὺ τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ βυθοῦ χάρις εἰς δύο σχοινία, ἅτινα τελειοῦσιν αὐτήν, καὶ ἐξ ὧν τὸ μὲν ἐν φέρει λίθον τὸ δὲ ἕτερον φελλόν· ὁ λίθος σύρει αὐτὴν πρὸς τὰ κάτω, ὁ δὲ φελλὸς τὴν κρατεῖ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.

Ἐντὸς δύο ὥρων δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ὁ καιρὸς δὲν ἐφκίνητο ἐν τούτοις μακρὸς εἰς τοὺς κατοίκους τῆς νήσου καὶ τοὺς ξένους των. Ἡ κυρία Κατίνα, κταδεδικασμένη εἰς πλήρη σιωπὴν, ἐπωφελεῖτο τῆς ἀπίξεως τῶν ἐπιθεωρητῶν, ὅπως ὀμιλήσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον. Οὗτοι δὲ, οἵτινες ἐν τούτοις δὲν εἶχον τοιαύτην τιὰ ἀφορμὴν, διηγούντο εὐχαρίστως τὰς τοῦ Πειραιῶς διαδόσεις.

Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ἱππότης Μαυροκόκκινος δὲν ἔλειψε νὰ κακολογήσῃ τινὰς. Ὁ σοφὸς Παισινός, ὅστις εἶχε τιμηθῆ διὰ τοῦ παρασῆμου τοῦ Λευκοῦ Λύκου, διὰ τὴν ἐπὶ τῆς νήσου Φάρου ἔκθεσίν του, ἦτο ἐκ τῶν πρώτων. Παράδοξος τρόπος ὑποστηρίξεως μεταξὺ συναδέλφων!

Ὁ ἥλιος ἔδυνεν, ὅτε ἔσυραν τὴν βόλταν κταφόρτον ἐκ διαφόρων εἰδῶν ἰχθύων. Ἐγγέλει ἀσπαίροντες, ἀργυρόχροοι γλώσσαι, γιγαντιαῖοι ῥόμβοι (καλκάνια), σκόμβροι χρυτίζοντες, σαρδέλλα κτλ. ἀπετέλουσαν τὸ προῖον τῆς θαυμασίας ταύτης ὀλιείας.

Ὁ Μαυροκόκκινος ὠρρίζετο λατινιστῶ καὶ ἑλληνιστῶ ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ἰδῆ τι παρόμοιον, ἔλεγε δὲ ὅτι ἡ ἀπόκτησις τοιοῦτου ἀλιευτικῆς μηχανήματος θὰ τῷ ἦτο πολυτιμότερα

καὶ αὐτοῦ τοῦ Μεγαλοσταύρου τῆς πολυγλώσσου Ἀξίας.

— Ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκούεται! ἐψιθύρισεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ οὖς τοῦ Ἰωάννου. Θυσίασε τὴν βόλταν πρὸς τιμὴν τοῦ σοφοῦ καὶ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπ' αὐτόν!

Ὁ νεκρὸς ψαρᾶς ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ μετέφερεν εἰς τὴν λέμβον τῶν ἐπισκεπτῶν τοὺς ἰχθύς καὶ τὴν βόλταν.

— Θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, νεανία! εἶπεν ὁ ἱππότης θλίβων συγκεκινημένος τὴν χεῖρα τοῦ Γιάννη· ὁσάκις θὰ ψαρεύω θὰ σᾶς ἐνθυμοῦμαι.

— Ἡ τοιαύτη τιμὴ μὲ συγκινεῖ βραχέως! ἀπήντησεν ὁ ψαρᾶς, ὑποκλινόμενος ὅπως κρούψῃ μειδίαιμα.

— Ἐνὰ πλοῖον, ἓνα πλοῖον ἐν κινδύνῳ μᾶς κάμνει σημεῖα! διέκοψεν ὁ Παῦλος, ἐρχόμενος ἐκ τοῦ φάρου, τὸ μέτωπον κἀθιδρών καὶ ὄλως ἀσθμαίνων ἐκ τοῦ τρεξίματος.

— Ἐν κινδύνῳ... μὲ αὐτόν τὸν καλὸν καιρόν! εἶπεν ὁ Ζωῆς μετ' ἐκφραστικοῦ μορφασμοῦ, τοῦτο τοῦλάχιστον μοῦ φαίνεται παρὰξενον. Τί λέτε εἰς αὐτὰ, κύριε Βανδάρε;

— Συμμερίζομαι τὴν γνώμην σας, καὶ ὅμως ἐὰν πρόκειται περὶ ἀνταρσίας τῶν ναυτῶν, περὶ ἐλλείψεως ὕδατος ποσίμου ἢ περὶ ἀσθενείας, δὲν εἶνε καθήκον μας νὰ δράμωμεν εἰς βοήθειαν τῶν δυστυχῶν!

— Ἀπαντήσατε εἰς τὰ σημεῖα των, ἀγαπητὲ Νικολῆ, ἀλλὰ προσέξατε ἀπὸ τοὺς πειρατὰς τοῦ Ἰονίου πελάγους. Δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὁ μᾶλλον πανούργος τῶν ἀνθρώπων ἐκεῖνος, ὅστις δὲν πέσῃ εἰς τὰς χεῖράς των!

— ὦ! ναι! οἱ θαλάσσιοι ληστὰί! ἀνέκραξεν ὁ Γεώργιος. Ἦκουσα νὰ ὀμιλῶσι συχνάκις περὶ αὐτῶν εἰς τῆνον· δὲν τοὺς προσφέρουν πλέον ἄσυλον καὶ ἴτως νὰ ζητῶσιν ἐδῶ ὅ,τι τοῖς ἀρνούνται ἐκεῖ.

— Ἐχετε καλοὺς σκύλους εἰς τὴν νῆσον σας; ἠρώτησεν ὁ Εὐμορφος.

— Ὀλόκληρον γενεὰν bouledogues, τὰ ὅποια ἀνέθρεψα καὶ μὲ τὰ ὅποια δὲν φοβοῦμαι τοὺς ληστὰς καὶ τοὺς πειρατὰς, ὅσοι καὶ ἂν εἶνε, εἶπεν ὁ Βανδάρος.

— Τόσον τὸ καλλίτερον, ἀγαπητὲ φίλε! Ἐν τούτοις, ἐὰν μὲ πιστεύετε, κυρία Κατίνα, ἐξηκολούθησεν, στρεφόμενος πρὸς τὴν κυρίαν Βανδάρου, κρούψατε τὰ χρήματά σας, τὰ κοσμήματά σας καὶ μὴ ἐπιτρέπετε εἰς τὰ θυγά-

τριά σας νὰ τρέχωσι πολὺ μακρὰν τῆς κοιτίδας.

— Θεέ μου! μήπως κινδυνεύει ἡ ζωὴ μας; ἀνέκραξεν ἡ Κατίνα περίφοβος.

— Ὅχι, ἀλλὰ τὰ χρήματά σας. Πολλὰ παιδία τοῦ Ἀρχιπελάγους ἀπήχθησαν ὑπὸ τῶν πειρατῶν, οἵτινες μετὰ ταῦτα ἀπαιτοῦσι ὑπερογκα λύτρα, ὅπως τὰ ἀποδώσωσιν.

Ἡ Κατίνα ἐνοῦσα τὰς χεῖράς της, ἐξήτησε διὰ τοῦ βλέμματος τὴν Μαρίκα καὶ τὴν Φρόσω.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ καθήμεναι εἰς τὸν λειμῶνα ἢ μίαν πλησίον τῆς ἄλλης κατεγίνοντο, ὅπως σχηματίσωσιν ὠραίαν ἀνθοδέσμην διὰ τὸν καλὸν των φίλον Ζωῆν.

— Ἐδῶ κορίτσια, ἐδῶ πλησίον μου! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Βανδάρου μὲ ἠλλοιωμένη φωνήν.

Τὰ κοράσια ὑπακούσαντα ἔτρεξαν ἀμέσως κρατοῦντα εἰς τὴν ποδιάν των τὰ ἄνθη.

— Τί συμβαίνει μητέρα; γιατί μᾶς ἐφώνησες; ἠρώτησεν ἡ Μαρίκα.

— Διότι...

— Διότι ὁ σοφὸς ἱππότης ἀνεκάλυψεν ἐν τῇ νήσῳ κροταλίας, διέκοψεν ὁ Εὐμορφος μετὰ μεγάλης σοβαρότητος. Εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ ἐξέρχσθε χωρὶς τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς σας. Ἦκούσατε;

— Βέβαια. Ἀλλὰ τί κακὸ πρᾶγμα νὰ ἔχῃ φεῖδια! δὲν ὑπάρχει τρόπος νὰ τὰ διώξωμεν; ἠρώτησεν ἡ Φρόσω.

— Θὰ κάμωμεν τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ τὰ διώξωμεν· μὴ φοβεῖσθε, παιδιὰ μου, εἶπεν ὁ Βανδάρος. Ἐν τούτοις ὑπακούετε καὶ μὴ μᾶς ἀφίνετε καθόλου.

Ἐπειτα δὲ ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς:

— Ὑπάγω ν' ἀπαντήσω εἰς τὰ σημεῖα τοῦ πλοῖου τούτου. Ἡ σημαία τῆς Ἰονικῆς ἐπικρατείας, προσέθηκε, τὴν ὅποιαν φέρει, μᾶς ὑπαγορεύει τὴν φιλανθρωπίαν.

— Ὑπαγε, ἀγαπητὲ μοι Βανδάρε, ἐνθυμοῦ ὅμως ὅτι ἐν τῷ πελάγει τὸ σύνθημα εἶνε: Φρόνησις.

II.

Η " ΠΑΝΑΓΙΑ,

Ὁ φύλαξ τοῦ φάρου, ἀφοῦ παρετήρησεν καλῶς διὰ διόπτρας τὸ πλοῖον, ὅπερ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ πρῶτου ἰσοῦ τὰ σημεῖα τοῦ κινδύνου, εἶδεν ὅτι οὐδὲν τὸ ὑποπτον εἶχεν.

Τὸ πλοῖον τοῦτο, παλαιᾶς κατασκευῆς, διίστιον, χρώματος μαύρου μετὰ λευκῶν κοσμημάτων καὶ μὲ κεφαλὴν σειρήνης γεγλυμμένην εἰς τὴν πρύμνην, ἔφερε χρυσοῖς γράμμασι τὸ σεπτὸν ὄνομα τῆς Παναγίας. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀκριβῶς συνέτεινεν εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ πλοῖου εὐνοίαν τοῦ φύλακος. Θὰ ἐτόλμων ποτὲ οἱ πειραταὶ τοῦ Ἰονίου νὰ κρουθῶσιν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Θεομήτορος; Καὶ ἐν τούτοις μήπως οἱ Ἴταλοὶ καὶ Ἴσπανοὶ λησταὶ δὲν γονυπετοῦσι πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Θεομήτορος πρὶν ἀπογυμνώσωσι τοὺς διαβάτας;

Ὁ Βανδάρος ὄλως διατεθειμένος πρὸς τὴν φιλανθρωπίαν δὲν ἤθελε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ παραμελήσῃ τὴν φρόνησιν. Ὅπως συμβιβάσῃ τὰ δύο ταῦτα ἀντίθετα αἰσθήματα, ὕψωσεν εἰς τὸ διὰ τὰ σημεῖα προωρισμένον διακρίσμα τοῦ φάρου τρεῖς μικρὰς σημαίας, αἵτινες ἐσήμαινον: — Ἐλθετε νὰ ἐξηγηθῆτε, ἀδύνατον νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὁ Νικολῆς, ὁ Ζωῆς καὶ ὁ Εὐμορφος συνηθροισμένοι εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ φύλακος, ἠκολούθουν μετ' ἐνδιαφέροντος τὰς περιπετείας τῆς μικρᾶς ταύτης κομωδίας, ἧς ἐκράτουν τὰ νήματα, χειριζόμενοι τὰ σχοινία τῶν σημάτων. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φάρου, ὁ ἱππότης προσεπάθει νὰ καθησυχάσῃ τὴν Κατίναν λέγων αὐτῇ ὅτι ἀπὸ τῆς τελευταίας σφαγῆς τοῦ Μαρθῶνος δὲν ὑπῆρχον πλέον λησταί.

— Τοὺς ἐξεδιώξαμεν ὅλους, εἶπεν ὁ ἐξαδελφός μου Καλοκλέφτης ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης, διαβεβαιοῖ ὅτι αἱ φυλακαὶ εἶνε κεναί...

— Τοῦτο σημαίνει ὅτι οἱ λησταὶ εἶνε ἐλεύθεροι, εἶπεν ἡ Κατίνα.

— Θεωροῦμαι εὐτυχής, διότι σᾶς φιλοξενῶ εἰσέτι, ἔλεγεν ὁ Βανδάρος κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς. Ὅκτω ἀνθρώποι περιπλέον σημαίνει κάτι καὶ πρὸ πάντων εἰς ἐρημονῆσι καὶ νομίζω ὅτι οἱ πειραταὶ, βλέποντες ἡμᾶς πολλοὺς καὶ συνοδευμένους ἀπὸ δυνατοὺς σκύλους, θὰ ἀναχωρήσωσι χωρὶς νὰ μᾶς προσβάλουν.

— Τοῦτο τοῦλάχιστον τὸ ἐλπίζομεν. Ὅταν ἀπαξ ἀναχωρήσωσιν οἱ πειραταὶ ἀργοὺν νὰ ἐπαέλθουν· φοβοῦνται μήπως τοὺς ἀναγνωρίσουν καὶ διὰ τοῦτο πηγαίνουν νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ ἔργον των μακρὰν.

— Παρατήρησον, Εὐμορφε, εἶπεν ὁ χονδρὸς Ζωῆς, ὅστις ἐξήτησε τὸ πλοῖον διὰ διόπτρας, ἰδοὺ δύο, τρεῖς, τέσσαρες ναῦται, οἵτινες ἐπε-

βιβάσθησαν τῆς λέμβου τῆς «Παναγίας». Ἐπειτα βλέπω μεγάλην κίνησιν εἰς τὸ κατὰ στρομα. Θὰ εἶνε τοῦλάχιστον τριάκοντα. Ἴδου ῥίπτουν τὴν ἄγκυραν. Φαίνεται ὅτι ἔχουν σκοπὸν νὰ μείνουν ἐπὶ πολὺ ἐδῶ.

— Πρέπει ἐν τούτοις νὰ φύγουν, ἐψιθύρισεν ὁ Νικολῆς. Ἐμπρός, ἔρχονται πρὸς τὸ μέρος μας, ἄς καταβῶμεν, ὅπως ὑποδεχθῶμεν ψυχρῶς τοὺς ἀπεσταλμένους.

— Προσέξατε καλὰ μὴ ἡ τοιαύτη ἐπίσκεψις σᾶς κοστίσῃ ἀκριβᾶ. Ἡ Κατίνα βλέπουσα τὴν λέμβον διευθυνομένην πρὸς τὴν νῆσον εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς· ἐδυσκολεύθη ὅμως τὰ μέγιστα, ὅπως συγκρατήσῃ τὴν Μαρίκα καὶ τὴν Φρόσω, αἵτινες ἤθελον νὰ σπεύσωσιν εἰς προὔπαντησιν τῶν συμπατριωτῶν των.

Μετὰ τῆς μεγάλαις φησικότητος οἱ ναῦται, ὁ πρῶτος, οἱ υἱοὶ Βανδάρου καὶ οἱ ἐπιθεωρηταὶ ἐσημάτισαν διὰ φόβου ὁμίλους εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν οἱ μὲν τῶν δέ, προσποιούμενοι ὅτι παρετήρουν τὰ δίκτυα. Ὅλοι ἦσαν ὠπλισμένοι καὶ ἀπορροισμένοι. Ὁ ἵππότης Μαυροκόκκινος καθήμενος εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ φάρου διηύθυνεν ἡρέμως τὴν διόπτραν τοῦ ἐπὶ τῶν νέων τούτων ἐπισκεπτῶν. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι παρηκολούθει θεατρικὴν παράστασιν.

Ἐκ τῶν τεσσάρων ναυτῶν, οἵτινες ἐπέβαινον τῆς λέμβου τῆς «Παναγίας» εἰς μόνον ἐξῆλθεν εἰς τὴν νῆσον. Ἀναμφιβόλως θὰ ἦτο ὁ πλοίαρχος νέος ἡρακλείου ἀναστήματος καὶ ῥώμης, μὲ πρόσωπον ἡλιοκαές καὶ μαύρην γενειάδα. Ἐφόρει ὑψηλὰ δερμάτινα ὑποδήματα, περισκελίδα καὶ χιτωνίσκον ἐκ βελούδου καὶ ὑποκαμισὸν ἐξ ἐρυθροῦ μαλλίου· δὲν ἔφερε λαϊμιδέτην, ὡς κάλυμμα δὲ τῆς κεφαλῆς ἔφερε φέσιον ἐρυθρὸν μετὰ θυσάνου ἐκ μαύρης μετάξις. Ἡ ἐνδυμασία τῶν πειρατῶν τούτων εἶνε ἀρκετὰ γνωστὴ εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Ἀρχιπελάγους, ὥστε ἡ θέα των δὲν προξενεῖ μεγάλην ἐντύπωσιν.

— Ὁ φύλαξ τοῦ φάρου; ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος, διερωτῶν διὰ τοῦ βλέμματός τοῦ ἐν τῇ παραλίᾳ συνηθροισμένους.

— Εἰς τὰς διαταγὰς σας, πλοίαρχε, εἶπεν ὁ Βανδάρου προχωρῶν.

— Λοιπὸν, ἀγαπητέ, δῶσε μερικὰ βαρέλια γλυκὸ νερὸ εἰς τὰ δυστυχημένα αὐτὰ παλληκάρια, τὰ ὅποια ἀποθνήσκουν ἀπὸ τὴν δίψαν, εἶπε προστακτικῶς δεικνύων τοὺς ναύτας τοῦ ὅσο γιὰ μὲν ἓνα ἀσκή καλὸ κρασί μὲ φθάνει.

— Δημήτρη, Γιάννη, καὶ σεῖς ναῦται, γεμίσατε τὰ βαρέλια, τὰ ὅποια ἔφεραν τὰ παλληκάρια, διέταξεν ὁ Νικολῆς μὲ ὕφος ὄχι ὀλιγότερον προστακτικὸν τοῦ τοῦ ξένου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κρασί μας, πλοίαρχε, μετὰ λύπης μου σᾶς ἀναγγέλλω ὅτι εἶνε ἀκόμη εἰς κατάστασιν σταφυλιῶν καὶ ὅτι τὰ ἀσκή τὰ ὅποια θὰ τὸν περιελάμβανον εἶνε ἀκόμη ζωντανὰ καὶ περιπατοῦν μὲ τὰ τέσσαρα. . . Ὁ Φάρος εἶνε νησὶ τὸ ὅποιον ἐκαλλιεργήσαμε τώρα τελευταία καὶ εἰς τὸ ὅποιον δὲν πίνουν παρά δροσερὸ νεράκι.

Ὁ πλοίαρχος τῆς «Παναγίας» ἐμόρφασεν, ὅπερ ἐσήμαινεν ὅτι ἔδιδεν ὀλίγην πίστιν εἰς τὰ λεγόμενα τοῦ Βανδάρου.

— Καλὰ, εἶπεν ἀποτόμως θὰ προσπαθήσωμεν νὰ μὴ καταχρυσθῶμεν τὴν πρόθυμον ὑμῶν φιλοξενίαν. Ἐν τούτοις σᾶς βεβαιῶ ὅτι εἴμεθα χωρὶς τροφίμα καὶ ὅτι χωρὶς ὀλίγας ὀκάδας νωποῦ κρέατος δὲν θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὸ ταξίδι μας.

— Ποῦ πηγαίνετε; ἠρώτησεν ὁ Ζῶης. Δὲν ἔχετε δίκτυα γιὰ νὰ ψαρέψετε καὶ γαλέταν γιὰ νὰ βουτήξετε εἰς τὸν κακρὸ σας; . . . Μὰ τὸν Θεὸν δὲν εἴμεθα πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὰ Ἴωνικὰ παράλια. Μήπως ἔχασες τὸν πούσουλαν, καπετάνιε;

Ὁ ναυτικὸς μακινώδης, διότι ἠννοήθη, ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ χονδρῶ ἐπιθεωρητοῦ βλέμμα πλῆρες μίσους.

— Ἐὰν θέλετε, προσέθηκεν ὁ Μαυροκόκκινος, τὸν ὅποιον ἡ σκηνὴ αὕτη τὰ μέγιστα νύχαισται, ἠμπορῶ νὰ σᾶς δεῖξω τὸν δρόμον τοῦ Πειραιῶς· ἐκεῖ πληρώνοντες θὰ εὗρετε πᾶν ὅ, τι ἐπιθυμεῖτε.

— Ἐπὶ τί ἀνακατεύεσαι, βρωμὸσκυλο! ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς.

— Πρόσεξε, ἀγαπητέ, θὰ ἀποκαλυφθῆς! ἐξηκολούθησεν ὁ ἵππότης μὲ ὕφος σιωπητικόν, καὶ ὁ μέχρι τοῦδε πτωχὸς θὰ μεταβληθῆ εἰς κακοῦργον.

— Ἄ! ὥστε μὲ ἀναγνωρίζεις; Λοιπὸν καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ πῶ ὅτι ὁ ἐξάδελφός σου καὶ σὺ εἴθε παλαιὰ γνωρίζετε διὰ τὸν Βασίλην.

— Χαίρω πολὺ! εἶπεν ὁ σοφὸς ἐγγίξων τὸν πάνινον πλόν του.

— Θὰ συναντηθῶμεν ἐνωρίτερον ἀφ' ὅτι σκέπτεται, ἵππότη Μαυροκόκκινε, ἐμουρμούρισεν ὁ πλοίαρχος μετὰ τῶν ὀδόντων του.

Ὁ Βανδάρου αἰσθανόμενος ὅτι ἡ κατάστασις ἐχειροτέρευε καὶ ὅτι ἔπρεπε πάσῃ θυσίᾳ νὰ

καθησυχάσῃ τὸν πλοίαρχον, προσέφερον αὐτῷ εὐγενῶς ἐν κυτίον καπνοῦ καὶ ἐξ λίτρας ρακῆς.

Τοιοῦτον δῶρον ἔχει τὴν ιδιότητα νὰ καθησυχάζῃ καὶ τὸν θηριωδέστερον τῶν Ἴωνων ὡς ἐκ τούτου ὁ πειρατὴς παρεδέχθη πληρέστατα τὰς δικαιολογίας τοῦ Νικολῆ.

— Εἴμεθα δεκαπέντε καὶ φυλάττομεν τὸν Φάρον, ἔλεγεν, κατέχομεν δὲ περισσύτερα πολεμοφόδια παρά τροφίμα.

Ὅμιλῶν οὕτω ὁ Βανδάρου εἰδείκνυεν εἰς τὸν πλοίαρχον τὸ μικρὸν τηλεβόλον τὸ τοποθετημένον πρὸ τοῦ ἐκ γρανίτου πύργου.

— Ἐχομεν πληρέστατα τὰ μέσα, ὅπως προφυλαχθῶμεν, ἀλλὰ μὲλις ἔχομεν τί νὰ φάγωμεν. Μήπως οἱ ἀγαπητοὶ ἡμῶν συμπατριῶται ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς εἰλικρινείας μας;

Ὁ πλοίαρχος Βασίλης, ὅστις μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἦτο αὐθάδης καὶ προκλητικὸς ἐπέισθη πάραυτα. Ἐγενεον εὐγενῆς καὶ ταπεινός, ἐζήτησε συγγνώμην ἀπὸ τὸν Μαυροκόκκινον, διότι τὸν ὕβρισεν καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, νύχαισται τὸν Βανδάρου, διότι τὸν ἐβόηθησεν.

Ἡ «Παναγία», ἔλεγεν, θὰ ἀπέπλεε κατὰ τὸ δειλινὸν καὶ ὠθουμένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου θὰ κατέφευγεν εἰς Ἄνδρον, ὅπως εὗρε τροφίμα.

Ὁ κακοῦργος οὗτος εἶχε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὕψος τόσον καλοκάγαθον, ὥστε ὁ Μαυροκόκκινος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ μάθη ποῦ καὶ πῶς ἐγνώρισεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐξάδελφόν του.

— Οἱ λησταὶ γνωρίζουσι τὴν Α. Ἐξ τὸν Καλοκλέφτην καὶ τὸν ἐξάδελφόν του Μαυροκόκκινον ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς τοῦ σοφοῦ ὁ Εὐμορφος.

— Δὲν εἶμαι παρά οὐτιδανός τις, τὸ εἶπετε ἵππότη, ἀπήντησεν ὁ Βασίλης, καὶ ἐκείνο τὸ

ὅποιον εἶνε χειρότερον ἔχω ὄψιν ληστοῦ. Ἐν τούτοις κατὰ βάθος, εἶμαι καλὸς πατριώτης, ἀληθὴς χριστιανὸς καὶ ἐκτιμῶ πολὺ ἐκείνους, οἵτινες δοξάζουσι τὴν πατρίδα μου.

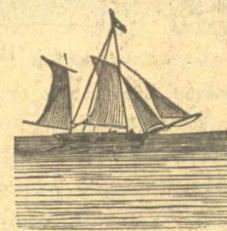
Ὁ σοφὸς δὲν ἀπήντησεν, ἀλλὰ συνεκινήθη ὑπὸ τοῦ ἐμμέσου τούτου ἐπαίνου.

— Ἐὰν ὁ ναυτικὸς βίος κατέστησε τοὺς τρόπους μου ἀποτόμους, τὸ πληρῶμά μου θὰ σᾶς εἶπῃ ὅτι, παρά τὴν ἀγρίαν ταύτην ὄψιν μου, διέρχομαι τὰς νύκτας φυλάττων καὶ μελετῶν. Ἐγὼ εἰς τὸ πλοῖόν μου, καὶ καυχῶμαι διὰ τοῦτο, τὰ ἔργα σας ἐπὶ τῶν «Φάσεων τῆς Σελήνης». Θὰ μὲ πιστεύσητε, ἐὰν σᾶς εἶπω ὅτι τὰ βιβλία ταῦτα χρησιμεύουν, ὅπως μὲ ὀδηγοῦν καὶ ὅτι δὲν μεταχειρίζομαι τὴν πυξίδα;

— Εἶνε ἀληθές; ἀνέκραξεν ὁ ἵππότης.

— Εἶνε θαυμασία ἐφεύρεσις, ἐξηκολούθησεν ὁ πλοίαρχος, βλέπων τὴν ἐντύπωσιν, ἢ οἱ λόγοι του παρήγαγον. Ἐπιτρέψατέ μοι ἐν τούτοις νὰ σᾶς κάμω μερικὰ παρατηρήσεις, πρακτικὰς ἄλλως τε. Ἐσημείωσα εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον μερικὰς διαφορὰς μετὰ τῶν ὡρῶν τῆς παλιρροίας καὶ τῶν Φάσεων τῆς Σελήνης. . . Ἐὰν ποτὲ κατεδέχεσθε νὰ θέσητε τὸν πόδα σας ἐπὶ τῆς «Παναγίας» θὰ ἐθεώρουν καθήκον μου νὰ σᾶς ὑποδείξω τοὺς ἀστρονομικοὺς τούτους ὑπολογισμούς. . . τῶσον ταπεινὸς ὅσον καὶ ὁ ὑμέτερος θεράπων. . .

(Ἐπεται συνέχεια).

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

Μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἔχαρκτηρίζουσι ιδιαίτερος εἰς ὅλην τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα τὸν δρόμον, ὁ ὅποιος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἔφερον εἰς τὴν Ἐλευσίνα, εἰς τὴν πόλιν δηλ. ἐκείνην, ὅπου ὑπῆρχεν ὁ μέγας καὶ ἱερός ναὸς τῆς Δήμητρος. Γε-

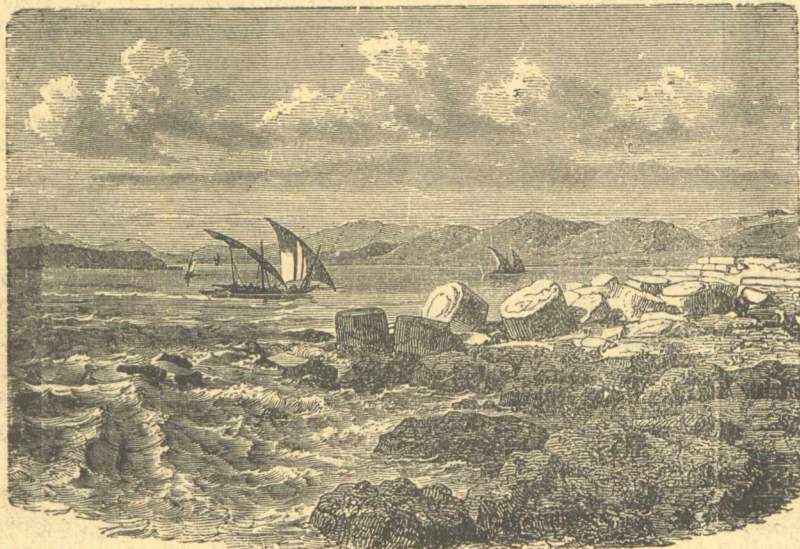
νικῶς δὲ ἱεράς ὁδοὺς ὠνόμαζον ἐκείνας, δι' ὧν οἱ πιστοὶ ἐπορεύοντο εἰς τὰ ἱερά των θεῶν.

Τοιαῦται λοιπὸν ἱεραὶ ὁδοὶ ὑπῆρχον πολλαί, διότι καὶ πολλὰ μεγάλα προσκυνήματα ἦσαν κατεστημένα κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους· μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων ἀναφέρεται ἰδιαίτερος ἐκείνη, ἣτις ὠδήγει ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τὸν Παρθενῶνα. Πρὸ πάντων ὅμως ἐφημίζετο καὶ κατ' ἐξοχὴν Ἱερά ἐθεωρεῖτο,

ὅπως ἐλέχθη, ἢ πρὸς τὴν Ἐλευσίνα ἄγουσα.

Ἡ ὁδὸς αὕτη σώζεται καὶ σήμερον ἀκόμη καὶ ὀνομάζεται ὅπως καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν ἐκείνην ἐποχὴν Ἰερά. Εἶναι μήκους εἴκοσι καὶ πέντε περίπου χιλιομέτρων καὶ ταύτην διέρχεται ὁ θέλων σήμερον νὰ μεταβῆ δι' ἀμάξης ἢ καὶ πεζῇ εἰς τὴν Ἐλευσίνα. Ὁ σιδηρόδρομος τῆς Πελοποννήσου διέρχεται δι' ἄλλης ὁδοῦ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν περιώνυμον αὐτὴν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα πόλιν καὶ διασχίζει τὴν ὄρσειραν τοῦ Αἰγάλεω διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν πεδιάδα, ἣτις ἐκτείνεται

Ἡ Σαλαμίς.

πρὸ τῆς Ἐλευσίνας καὶ ὀνομάζεται Θριάσιον πεδῖον.

Ἡ Ἰερά ὁδὸς ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ καλούμενον Δίπυλον τὸ Δίπυλον αὐτὸ ἦτο μία ἀγορά, ὅπου ἐκάστην πρωΐαν μετέβαινον οἱ δούλοι τῶν Ἀθηναίων ν' ἀγοράσουν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν βίον καὶ ὅπου συνήγοντο διάφοροι ἄεργοι διὰ νὰ φλυαρήσουν καὶ συζητήσουν τὰ νέα τῆς ἡμέρας. Σήμερον εἰς τὸν τόπον αὐτὸν ὑπάρχει μία μικρὰ ἐκκλησία, τιμωμένη εἰς ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἀκριβῶς ἀπέναντι αὐτῆς ἄρχιζει πλατεία ἢ Ἰερά ὁδός.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους, οἱ ὅποιοι τόσον μεγαλοεργοὶ ἀνεδείχθησαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὀλοκλήρως ἢ ὁδὸς ἐστολιζέτο ἀπὸ πλῆθος λαμπρῶν μνημείων. Ἀπὸ πολλοὺς συγγραφεῖς καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸν Παυσανίαν μανθάνομεν τὰ διάφορα ἱερά καὶ τὰ ἄλλα πολυτελῆ μνη-

μεία, τὰ ὅποια ἀνιδρύνοντο ἐκπέρωθεν τῆς ὁδοῦ· ἀλλὰ σήμερον μετὰ τότους αἰῶνας καὶ τόσας καταστροφὰς τίποτε ἐξ ὧν αὐτῶν δὲν σώζεται καὶ μόνον τὸ ὄνομα τῆς ὁδοῦ ὑπενθυμίζει τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ ἐνδοξον παρελθόν τῆς. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν τῶρα θὰ διέλθωμεν τὴν Ἰεράν ὁδὸν ὅμοι ὅχι ὅπως ἦτο τότε, ἀλλ' εἰς τὴν κατὰστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται σήμερον.

Μερικὰ κεραμουργεῖα καὶ ἄλλαι τινὲς πενιχραὶ οἰκοδομαὶ χαρακτηρίζουν τὴν ἀρχὴν τῆς ὁδοῦ. Ἀλλὰ τὸ πλάτος αὐτῆς καὶ ἡ συναίσθη-

σις τοῦ ἐνδοξοῦ παρελθόντος διεγείρουν ἀμέσως τὴν συγκίνησιν καὶ τὸ ρίγος. Μόλις προχωρήσῃ κανεὶς ὀλίγον συναντᾷ τὸν βοτανικὸν κήπον, ὁ ὅποιος χρησιμεύει διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν φοιτητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου εἰς τὴν βοτανικὴν ἐπιστήμην· εἶναι πολὺ ἐκτεταμένον, περιέχει ὠραία φυτὰ καὶ μεγάλα θαυμάσια δένδρα αἰγείρων, λευκῶν, πλατάνων καὶ

κυπαρίσσω. Εἰς τὸ ἄκρον αὐτῆς ὑπάρχει κατεστημένη ἢ Γεωργικὴ σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν. Περαιτέρω ὑπάρχει τὸ λαμπρὸν Δαμαλιστήριον τοῦ κράτους· ἐντὸς αὐτοῦ παρασκευάζεται ἢ τόσον πολὺτιμος δαμαλῖς, ἢ προφυλάττουσα, ὡς γνωρίζετε, ἀπὸ τῆς εὐφλογίας.

Ἐπειτα ἡ ὁδὸς πλατύνεται, πλατύνεται παρὰ πολὺ, μέγала καὶ ὕψηλά δένδρα σκιαζοῦν αὐτὴν καθ' ὅλοκληρίαν καὶ ὁ ὀφθαλμὸς χάνεται εἰς τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν, ἣτις παρῶσιζεται ἐνώπιον τοῦ ὀδοιπόρου μὲ τόσα θέλητρα καὶ καλλονάς. Ὁ ἄνεμος πνέει μελωδικῶς ἀπὸ τὰ φυλλώματα τῶν πυκνῶν δένδρων, τὰ πτηνὰ ψάλλον ζωηρά, αἱ ὄσμαι τῶν θάμνων καὶ τῶν ἀνθέων ἀνέρχονται συνεχῶς, καὶ οἱ παρερχόμενοι καλοὶ χωρικοὶ τῆς Ἀττικῆς μὲ τὰ φορτωμένα ἀπὸ χόρτα ἀμάξιά των συμπληροῦν τὴν ὠραίαν αὐτὴν εἰκόνα,

ἣτις ὑπενθυμίζει τόσῳ προκλητικῶς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν.

Ἀπὸ τοῦ βοτανικοῦ κήπου ἄρχεται πλέον ὁ μέγας ἐλαιὼν τῆς Ἀττικῆς· ἐκτείνεται εἰς πλάτος πλέον τῶν δύο χιλιομέτρων, ἐνῶ τὸ μήκος τοῦ ἀνέρχεται εἰς δώδεκα περίπου καὶ διὰ μέτρον αὐτοῦ διέρχεται ἢ Ἰερά ὁδός. Ὁ ἐλαιὼν οὗτος εἶνε ἱστορικός· εἶνε αὐτὸς ὁ Ἰδριος, ὅστις ὑπῆρχε καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, καὶ τὸν ὅποιον τόσον ὠραία καὶ θαυμάσια ἐξυμνησεν ὁ μέγας δραματικὸς Σοφοκλῆς εἰς τὸν Οἰδίποδα ἐπὶ Κολωνῶ. Πολλὰ ἐλαίαι ἐντὸς αὐτοῦ εἶνε παμπάλαιοι καὶ ὑπάρχουν μερικοὶ λέγοντες ὅτι σώζονται τοιαῦτα ἀκόμη ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Περικλέους.

Ὀλίγα τινὰ οἰκήματα ἀπαντῶνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ πλησίον τῆς γεφύρας τοῦ Κηφιστοῦ ὁ μικρὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Σάββα. Ἐπειτα πύει ὁ ἐλαιὼν καὶ ἄρχιζει ἢ πεδιάς ἢ γυμνή, τὴν ὁποίαν καταφλέγει ὁ καιὼν ἥλιος. Ἡ ὁδὸς προχωρεῖ καὶ μετ' ὀλίγον ἀνέρχεται πρὸς τὴν δίοδον τοῦ Δαφνίου. Ἐκεῖ πλησίον εὐρίσκεται τὸ Φρενοκομεῖον, τὸ ὅποιον ἀνήγειρεν ἢ φιλογύνεικ τοῦ Δρομοκαίτου. Εἶνε ὠραίατατον κτίριον, κάλλιστα διοργανωμένον καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπὸ τοῦ στενοῦ τοῦ Δαφνίου χάνεται πλέον ἐκ τῆς ὄψεως ἢ πεδιάς τῶν Ἀθηνῶν· ἐκείθεν ἀρχίζουσι πυκναὶ καὶ ὠραία πεύκκι καὶ ἢ μικροβόλος ὄσμη τῶν συγγέεται μὲ τὸν γλυκὴν ψιθυρον τοῦ φυλλώματος των. Πέριξ ἀναφίνονται μαγευτικαὶ τοποθεσίαι μὲ πλουσίως ἱστορικά ἀνκμνήσεις. Περαιτέρω προβάλλει ὁ μικρὸς καὶ κομψὸς θόλος τῆς ἀρχαίας μονῆς τοῦ Δαφνίου, ἣτις φημιζεται διὰ τὰ ἔκτακτα καὶ μοναδικὰ ψηφοθετήματά τῆς καὶ μακρὰν διαφάνεται κυανῆ-κυανῆ ἢ θάλασσα τῆς Σαλαμίνας καὶ τὰ πορφυρόχροα βουνὰ τῶν Μεγάρων καὶ τῆς Κορίνθου.

Ὁ ὀδοιπόρος πλησιάζει πρὸς τὴν θάλασσαν εὐρίσκεται ἀκριβῶς εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐγεινεν ἢ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία καὶ ἔχει ἐνώπιόν του ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλοπρεπέστερα θεάματα. Ἐδῶ πρὸ τόσων ἐτῶν συνέβη τὸ πολὺκρον ἐλεῖνον γεγονός τῆς καταστροφῆς τοῦ Περσικοῦ στόλου καὶ τοῦ Ξεέρξου. Ἡ βχθεῖα σιγὴ καὶ ὁ μικρὸς ῥόθος τῶν κυμάτων προδίδουν ζωηρότατα τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου. ὁ ὅποιος παραμένει ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀλη-

θῆς προσκύνημα τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου· καὶ δι' αὐτὸ ὅλοι ὅσοι τρέφουν ἀκμαῖον πάντοτε τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ μέγала τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου γεγονότα φροντίζου ἀπὸ τὸ κυανῶν αὐτὸ νερὸ τοῦ κόλπου τῆς Σαλαμίνας νὰ πληρώσουν τὴν μικρὰν φιάλην των καὶ νὰ ἀποφέρουν αὐτὸ ὡς τὸ πολυτιμότερον ἐκ τῆς ἱερᾶς χώρας κειμήλιον.

Ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς νήστου, τῆς Σαλαμίνας δηλ., εὐρίσκεται σήμερον κατεστημένος ὁ Νκύσταθμος τοῦ κράτους, ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ἄκρου ἐκείνου τοῦ Αἰγάλεω, ὅπου καθήμενος κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ἐθεῖτο τὴν ναυμαχίαν ὁ Ξεέρξης. Ὁ νκύσταθμος εἶνε σπουδαιότατον σήμερον κέντρον καὶ δι' αὐτὸ εἶνε ἀνάγκη νὰ γείνη ἰδιαιτέρος λόγος περὶ αὐτοῦ.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς Ἰερᾶς ὁδοῦ εὐρίσκονται δύο λίμναι, τὰς λίμνας αὐτὰς εἶχον εἰς τὴν διάθεσίν των κατὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ τῆς Ἐλευσίνας καὶ ἐπώλου τοὺς ἰχθύς, οἵτινες ἐτρέφεοντο ἐντὸς αὐτῶν. Ἡ ὁδὸς κατόπιν ἐξαιολοῦται περὶ ἀνακμῆσον καλλιεργημένων μερῶν καὶ μετ' ὀλίγον ὁ παρερχόμενος αὐτὴν φθάνει εἰς τὴν Ἐλευσίνα, τὴν πόλιν, ἣτις ἐθεωρεῖτο κατ' ἐξοχὴν ἱερὰ διὰ τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς Δήμητρος.

Περὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀκριβῶς ναοῦ καὶ τοῦ προσκυνήματος τῶν προγόνων μας καθὼς καὶ περὶ τῶν Ἐλευσινίων καλούμενων μυστηρίων θὰ σᾶς ομιλήσω προσεχῶς.

Κ. Σπανοῦδης.

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΙΑΣ

ΚΟΡΑΕ ΚΑΙ ΚΥΩΝ

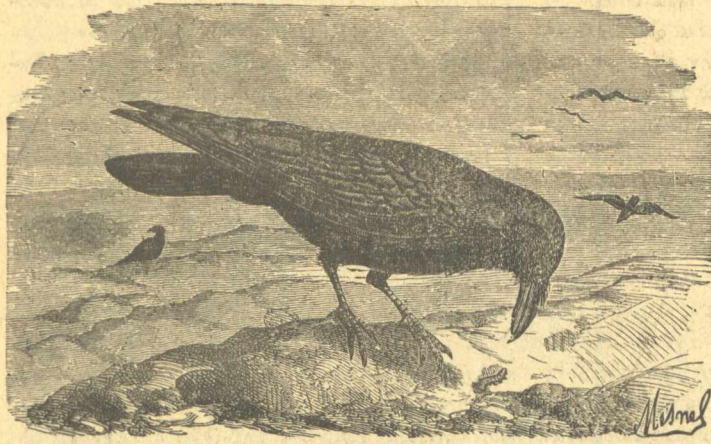

λοι βεβαίως γνωρίζετε τὸν κόρακα μὲ τὸ ὠραῖόν του μελάν χρῶμα, τὸ χονδρὸν ῥάμφος του καὶ τὴν... τραχείαν καὶ βραχνῶδη φωνὴν του! Τὸν κόρακα τὸν γνωρίζετε βεβαίως ἐκ τῶν Αἰσωπείων μύθων ὡς ἀνήκτον, ἀπὸ ἡπατήθη ἀπὸ τὴν πανούργον ἀλώπεκα καὶ ἄρῃε τὸν τυρὸν, τὸν ὅποιον ἐκράτει εἰς τὸ στόμα του διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσῃ ψαλλων.

Καὶ ὅμως ὁ Tennent διηγείται μοναδικὸν ἴτως παράδειγμα κόρακος, ὁ ὅποιος φαίνεται ἀρετὰ πανούργος, ἀπὸ κατωρθωσῆ ν' ἀπο-

σπάση από δυστυχῆ κύνα ὀλοκλήρον τὸ πρόγευμα του κατὰ ἀρκετὰ περιέργον τρόπον. Ἐξηγοῦμαι. Κύων τις ἐκάθητο καὶ ἔτρωγε ἀμέριμνος κόκκαλον, ἀπορροφῶν μετὰ μοναδικῆς εὐχαριστήσεως τὸν μυελόν, ὅτε ἐν τῷ μεταξύ κόραξ σκανδαλισθεὶς ἐκ τῆς εὐτυχίας ταύτης

ἀπεράσισε νὰ τοῦ τὸ ἀρπάξῃ· ἐπλησίωσε λοιπὸν εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ εὐωχομένου κυνὸς καὶ ἤρχισε νὰ πηδᾷ περὶ αὐτοῦ, προσπαθῶν οὕτω νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ καὶ ἐπωφεληθῇ τῆς περιστάσεως. Ἄλλ' εἰς μάτην! τὸ παιγνίδιον δὲν ἐπετύγχανεν, ὁ δὲ κόραξ ἀπελπισθεὶς ἀνεχώρησε. Ἄλλ' ὦ τοῦ θαύματος, μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ

ἄλλου φίλου κόρακος. Ὁ φίλος οὗτος κόραξ ἐκάθισεν ἐπὶ κλάδου, ἐνῶ ὁ πρῶτος ἤρχισε πάλιν νὰ περιφέρεται περὶ τοῦ τρώγοντος κυνός, ὁ ὁποῖος, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, οὐδεμίαν προσοχὴν ἔδιδεν εἰς τὰ περὶ αὐτὸν συμβαινόντα. Αἴφνης ὁ βοηθὸς κόραξ, ὁ ὁποῖος μέχρι τοῦδε ἔμενεν ὡς ἀπλοῦς θεατῆς, ἀφίνει τὴν θέσιν του, ὁρμᾷ μετὰ ταχύτητος ἐπὶ τῆς ῥάχειος τοῦ κυνός καὶ τῷ καταφέρει δυνατὸν κέντημα διὰ τοῦ ῥάμφους του. Ὁ κύων ἀμέσως θυμῶναι καὶ στρέφεται διὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν αὐθάδη, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ τὸν ἐνοχλήσῃ κατὰ τοιοῦτον ἀγενῆ τρόπον· ἀλλὰ δυστυχῶς, ἐνῶ πρὸς μεγάλην του λύπην ὁ αὐθάδης κόραξ εὐρίσκειτο εἰς σεβαστὴν ἡδὴ

ἀπόστασιν, ὁ ἕτερος ἐπωφελοῦμένος τῆς περιστάσεως ἀρπάζει τὸ κόκκαλον καὶ φεύγει...

Περὶ τὸν νὰ σᾶς περιγράψω τὴν ἀπελπισίαν τοῦ δυστυχοῦς κυνός, ὁ ὁποῖος ὅταν ἐστράφη παρετήρησε καὶ τὸ εὐτελές του γεῦμα νὰ λείπῃ καὶ τοὺς ἀρπαγὰς νὰ φεύγουν.

Φώτης.

ΜΗΤΡΟΣ ΚΑΡΔΙΑ

ἔ κρεββατάκι κάτασπρο καὶ μωσχομυρισμένο
σάν τὸ λουλοῦδι γιασεμοῦ, σάν τὸ λουλοῦδι κρίνου,
κοιμοῦντ' ἀδέλφι κι' ἀδελφή, Αὐγερινὸς καὶ Πούλια.
Χαριτωμένα δίδυμα, ἀφτέρουγ' ἀγγελούδια,
θαρρεῖς στὴ γῆ πλασθήκανε τὸ γέλοιο νὰ σκορποῦνε
μὲ τὴ γλυκεῖα τὴν ὄψιν τους, τὴν ἀδολὴν ψυχὴν τους,
μ' ἀπελπισιὰ καὶ δάκρυα τριγύρω τους σκορπίζουν.
Μορφὴ χλωμὴ, ματιὰ σβυστή, ἀναπνοὴ κομμένη,
ψιμμένο τ' ἀχειλάκι τους ἀπ' τὴν πολλὴν τὴν θέρμην.
Καὶ τοῦ γιαιτροῦ τὸ θλιβερὸ καὶ βοιρκωμένο βλέμμα,
δείχνει πῶς λίγες ἔμειναν αἱ ὥρες τους ἀκόμα...
Θὰ γείνη τὸ κρεββάτι τους τοῦ Χάρου περιβόλι!
κι' ἡ δόλια ἢ μανοῦλά τους σιμὰ στὴν κλίνη στέκει
καὶ σιάζει τὰ προσκέφαλα καὶ τὰ χρυσὰ μαλλιά τους.
Ἄχ, πόσες νύχτες ἀγρυπνῆ ἐπέρασ' ἢ καυμένην

τὰ μετωπάκια τὰ ζεστά νὰ τὰ συχνοδροοῖζῃ,
τὸ γιαιτρικὸ τους μὲ φιλιὰ καὶ χάρια νὰ τοῖς δίνη,
γιὰ νὰ φυλάγ' ἀτάραχο τὸν ὕπνο τῶν παιδιῶν της
καὶ νὰ μαντεύῃ κάθε τους ἐπιθυμίαν καὶ σκέψιν!

Ἀποσταμέν' ἀπ' τὰ πολλὰ τὰ δάκρυα, τὴ λύπην,
ἀπὸ ταῖς ἀγρυπνίαις της, τὴν τόσπην της λαχτάρα,
μὰ ὥρα σὰν κοιμήθησαν τὰ δυὸ της χαῦδεμένα
ἐκλινε τὸ κεφάλι της βαρεῖα-βαρεῖα στὸ στῆθος
κι' ὁ ὕπνος τῆς ἐσφάλισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὰ μάτια.
Μὰ ἔαφνω ἀνετίχασε καὶ βρέθηκε ὀλόρθη·
τ' ἀκοίμητο κανθῆλί της ἐμπρὸς στὴν Παναγίαν
ἀνέλαμψε γιὰ μιὰ στιγμὴν κι' ἐσβύσθηκε μὲ κρότο
καὶ στὸ εἰκονοστάσιο ἔτριξαν αἱ εἰκόνες...

Ὅσάν τρελλὴ πετάχθηκε σιμὰ εἰς τὰ παιδιὰ της
κι' εἶδε τὸν Χάρο ἄγρια τὰ κοκκαλένια χέρια
ν' ἀπλόνη στὰ παιδάκια της, νὰ θέλῃ νὰ τὰ πάσῃ.
Μὲ δύναμιν στὰ χέρια της τὰ χέρια του ἀρπάξει,
ἀπ' τὸ κρεββάτι τῶν παιδιῶν τὸν ξεμακρύνει λίγο,
ἔνοιῶθει στὰ στήθην δύναμιν ποῦ μάνα βρῖσκει μῖνον
κι' ἀρχίζει νὰ παροκαλῇ καὶ νὰ τὸν φοβερίζῃ.

— Χάρε, κι' ἂν εἶσ' ἐρῶ θεριῶ, γίνομ' ἐγὼ λειοντάρι
καὶ δὲν σ' ἀφίω εὐκόλα νὰ πάρῃς τὴν χαρὰ μου.
Κι' ἂν ἔχῃς δρέπανο ἐσὺ ναὶ σκέλεθρο ἂν εἶσαι
Ἔχω κι' ἐγὼ τὰ νύχια μου καὶ λυσσιασμένου δόντια
Κι' ἀπλησιμένου δύναμιν νὰ σὲ καταξοσχίσω!
Χάρε, κι' ἂν λένε ἀσπλαχνος καὶ ἀκαρδος πῶς εἶσαι
πῶς μάνα δὲν σ' ἐγέννησε καὶ δὲν λυπεῖσαι μῖναις,
δεῖξε σὲ μένα πῶς καρδιὰ ἔχεις καὶ σὺ στὰ στήθια,
κάνε καὶ σὺ μίαν φορά μιὰ χάρι σὲ μιὰ μάνα,
ἄφησε τὰ παιδάκια μου καὶ πάρε μόν' ἐμένα!
Κινήθ' ὁ Χάρος κι' ἔτριξαν τὰσάρκα κόκκαλά του,
καὶ ἓνα βῆμα ἔκαμε σὰν νάθελε νὰ φύγῃ,
σὰν νὰ λυπήθηκε κι' αὐτὸς τὴν ἀτυχεὴ μητέρα,
μὰ πάλιν πίσω γύριε κι' ἐστάθη καὶ τῆς εἶπε:

— Πίσω νὰ φύγω δὲν μπορῶ μὲ ἀδειανὰ τὰ χέρια
χωρὶς Αὐτοῦ, ποῦ μ' ἔστειλε τὴ θέλῃν νὰ κάμω.
Μ' ἂν καὶ καρδιὰ στὰ στήθην μου πραγματικὰ δὲν ἔχω
καὶ χάρι ὁ Χάρος σὲ θνητὸ δὲν ἔκαμε ποτέ του,
γιὰ σένα, μάνα ἀτυχεῖ, ἐξαίρεσι θὰ κάμω:
Δὲν σοῦ τὰ πέρω καὶ τὰ δυὸ τὸ ἓνα κράτησέ το
Καὶ δὸς 'ς ἐμὲ ἀπὸ τὰ δυὸ ὅποι' ἀγαπᾷς πειὸ λίγο
Ρίχνει ἢ μάνα μιὰ φωνὴ ἀπελπισιὰ γεμάτη,
καὶ στὸ κρεββάτι πειὸ χλωμὴν κι' ἀπὸ τὸ θειαφοκέρι
ρίχνει στὸ ἓνα μιὰ ματιὰ, στὸ ἄλλο ἓνα χάρδι
γεμάτα πόθους κι' ὄνειρα, λύπην κι' ἀπελπισίαν
καὶ εἰς τὸ Χάρο ὕστερα μ' ἀπόφασι τοῦ λέγει
«Τὸ ἓνα μὲ τὰ χέρια μου τὰ ἴδινα νὰ σκοτώσω!
Πάρε τα, Χάρε, καὶ τὰ δυὸ, πάρε κι' ἐμὲ μαζί τους!»

Εἰμαρμένον.

ΜΙΚΡΑ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Επαναλαμβάνων σήμεραν τὰς μικρὰς ἐπιθεωρήσεις μου σπεύδω πρώτιστα νὰ χαιρετίσω τοὺς μικροὺς φίλους μου, τοὺς ὁποίους καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν ἄφησα ἡσύχους, ἀφ' οὗ ἐν καιρῷ, σὰν καλὸς φίλος, ὑπέδειξα εἰς αὐτούς, πῶς ἔπρεπε νὰ διαθέσωσι τὸν χρόνον των.

Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι κατὰ ἔκμαν καὶ ἰδίως, ὅσοι δὲν ἄφησαν τὰ βιβλία των νὰ τὰ καταφάγη ἡ σκόνη.

Τοὺς ὀνομάζω εὐτυχεῖς, διότι, καθὼς εἶνε παρατηρητέον οἱ τοιοῦτοι δὲν πάσχουν ὑπερὸν ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἐκείνην σκοτοῦραν, τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ δὲν ἀργοῦν ν' ἀναφανῶσιν.

Ὅπως δὲ ποτε παρῆλθε τὸ διὰ πολλοὺς εὐχάριστον ὄνειρον τῶν διακοπῶν, καθὼς παρερχονται ὅλα τὰ ὄνειρα, τὰ ὑποῖα, ἀναλόγως πρὸς τὴν ζωηρότητα αὐτῶν, ἀφίνουσιν ὀλιγίστας ἐντυπώσεις.

Τὴν παρέλευσιν ταύτην τοῦ ὀνείρου διαδέχεται ἡ πραγματικότης, μετὰ τὴν ὁποίαν αἱ πνευματικαὶ φωναὶ τῶν σχολικῶν χειλιδῶν ἀναλαμβάνουσιν ἀπὸ τῆς σήμερον τὴν ζωηρότητα αὐτῶν.

Ποῖα χαρὰ! ποῖα χαρὰ!

Δὲν κρίνω οὐδένα διὰ τὸ παρελθόν ἀρκεῖ εἰς ἕκαστον ἡ ἰδέα του κρίσις.

Ἐύχομαι μόνον εἰς τὰς πνευματικὰς χειλιδῶνας μὰς νὰ διέλθωσιν ἐν προκοπῇ τὸ νέον σχολικὸν ἔτος αὐτῶν καὶ ν' ἀριστεύωσιν.

Μετὰ τὸ νέον σχολικὸν ἀρχεται καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔτος, τὸ ὅποιον εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μὰς γλῶσσαν λέγεται **Ἰνδικτιῶν**.

Τὴν ὀνομασίαν ταύτην πολλοὶ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μου θ' ἀκούσωσι βεβαίως διὰ πρώτην φοράν.

Ἄς μὴ παραξενευθῶσιν.

Εἶνε καὶ αὕτη παλαιὰ κληρονομία τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου.

Ὁ μέγας ἐκεῖνος αυτοκράτωρ θέλων νὰ κλονίσῃ τὰ τῆς καταβολῆς τῶν φόρων κατήρτισε χρονολογικὴν περιόδον, ἡ ὁποία ἐκλείει ἐντὸς δέκα καὶ πέντε ἐτῶν καὶ ἡ ὁποία μετὰ τὸ ὄνομα

ὀνομάσθη **Ἰνδικτιῶν** ἐκ τοῦ Λατινικοῦ **Indictio**, σημαίνουσα ἐνδειξις· τὸ ποσὸν τοῦ φόρου ὠρίζετο εἰς τὰ δημόσια βιβλία καὶ ἡ ἐνδειξις αὐτοῦ ἦτο ὑποχρεωτικὴ, πλὴν ἐκτάκτων περιστάσεων, καθ' ὅλην τὴν δεκαπενταετίαν, μετὰ τὴν ὁποίαν διὰ τοῦ αυτοκράτορος ἀνεθεωρεῖτο ἢ ἐγένετο ἢ διόρθωσις αὐτοῦ.

Ἀρχὴ τῆς χρονολογικῆς ταύτης περιόδου καθιερώθη ἡ παλαιότερη συνθήκη τῶν πλείστων ἐθνῶν τοῦ νὰ μετρῶσι τὰ ἔτη ἀπὸ τῆς φθινοπωρινῆς Ἰσημερίας, ὡς ἐναρξίν δὲ τοῦ θριάμβου τῆς ἐκκλησίας λυτρωθείσης ἐκ τῶν διωγμῶν τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου παρεδέχθη ταύτην καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν, ἡ ὁποία καὶ ἀπὸ 1587 ἐτῶν ἐξακολουθεῖ νὰ πανηγυρίζῃ ὡς ἀρχὴν τοῦ ἔτους τὴν 1ην Σεπτεμβρίου καὶ νὰ χρονολογῇ τὰ ἔτη κατὰ Ἰνδικτιῶνας· ἐφέτος κλείομεν τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς 105ης Ἰνδικτιῶνας καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ 13ον.

Κατὰ τὸ δωδέκατον ὅμως τοῦτο ἔτος τῆς 105ης Ἰνδικτιῶνας ἡ Ἐκκλησία μὰς καὶ ὅλος ὁ ὀρθόδοξος κόσμος ἐπένησε διαπρεπέστατα τέκνα του, τὰ ὁποία καὶ ζῶντ' αἰ καὶ μετὰ θάνατον ἀπέδειξαν εἰς ὅλους μὰς πῶς ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ γείνη μέγας καὶ πότε ἡ μνήμη του μένει εὐλογημένη εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὁ **Παιδικὸς Κόσμος** ἐν καιρῷ ἀνεγράψε καὶ κατακλήτως ἐξύμνησεν ἐκεῖνους, οἱ ὅποιοι διὰ τῶν ἀρετῶν αὐτῶν ἀνεδείχθησαν τῶν λαῶν, ἄξιοι τῶν τιμῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς αὐτούς καὶ ἐν ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον.

Πόσα ἐξοχα ὑποδείγματα ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἔθνος μὰς!

Ἐνῷ θρηνοῦμεν τὸν ἕνα ἀναρτάνεται ἄλλος καὶ πάλιν ἄλλος· οὕτω δὲ διαδοχικῶς βλέπομεν καὶ θαυμάζομεν τοὺς μεγάλους ἐθνικοὺς καὶ κοινοτικοὺς εὐεργέτας, τῶν ὁποίων ὁμοίους οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἔχει νὰ ὑποδείξῃ.

Δὲν ἀναφέρω τοὺς ἄλλους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἡ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη ἀνεγράφη ἡδὴ μετὰ χρυσὰ γράμματα εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας μὰς. Ἀλλὰ ποῖον ἄλλο ἔθνος ἔχει νὰ ὑποδείξῃ τέκνα ὡς τοὺς κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο θρηνηθέντας ὅχι μόνον παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλων ἐθνῶν, τὰ ὁποία ἐπίσης εὐεργέτησαν ἐκεῖνοι; Πλεῖον ἄλλο ἔθνος ἔχει νὰ ὑποδείξῃ ἕνα **Συγγρόν**, ἕνα **Ἀδέρωφ** καὶ τόσους ἄλλους, τῶν ὁποίων μόνη σκέψις ἐν τῷ βίῳ ἦτο νὰ

πράξωσι τὸ ἀγαθόν, νὰ εὐεργετήσωσι, νὰ καταστήσωσι τὸν πλησίον των εὐτυχεῖς;

Προχθὲς ἀκόμη ἢ μὲν πόλις μὰς βυθύτατα συνεκινήθη καὶ πανδήμως ἐθρήνησεν εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου ἐνός τῶν μεγαλοκάρδων τέκνων τῆς, ἡ δὲ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία αὐθαρμῆτως διὰ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μὰς καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἔσπευσε νὰ κηδεύσῃ ἐπισήμως τὸν ἐν ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον μέγαν εὐεργέτην τῶν εὐαγῶν ἡμῶν οἰκῶν καὶ ἰδέα τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων **Χρυσόβεργην Γεωργίου**, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη θὰ παραμείνῃ αἰωνία.

Τὰ ὀνόματα τῶν τοιούτων ἐθνικῶν ἢ κοινοτικῶν εὐεργετῶν παραδιδόμενα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μνημονεύονται γενικῶς ἢ καὶ κατὰ τόπους μετὰ σεβασμοῦ, καὶ τοῦτο διότι εἰς τὴν πάλην τοῦ βίου ἀγωνοδίκαι εἶνε ὅλος ὁ κόσμος· μακχίρις δὲ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θ' ἀξιοθῇ τοῦ πολυτιμοτάτου στεφάνου τῆς **ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης**.

Ἀλλὰ διὰ τοὺς τοιούτους οἱ λόγοι εἶνε περιττοί. *Ἐκείνος, ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸ καλὸν δι' ἔργου* ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, *ἐπίσης δι' ἔργου πρέπει νὰ τιμηθῇ*. Καὶ τὴν τιμὴν ταύτην τοῖς ἀποδίδομεν ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς καρδιᾶς μὰς αἰωνίως εὐγνωμονοῦντες καὶ ἰδίως μιμούμενοι τὰ ἔργα των.

Μελωδιγενής.

Ἡ ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΖΙΖΗΚΑ

ἐν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ πραγματικοῦ Ζιζήκα, ἀλλὰ περὶ δωδεκαετοῦς παιδίου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἦτο Ἰωάννης.

Ἄς μὴ παραξενευθῶσιν· Ὅλοι ὅμως τὸν ὀνόμαζον Ζιζήκα, διότι ἅμα ἤρχετο ἡ ἀνοιξις περιεφέρετο πάντοτε εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς τὰ δάση καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ὁ Ζιζήκας εἶχεν ὠραίαν φωνὴν καὶ ἐνῷ ἔπαιζε τὴν κιθάραν του ἐτραγῶδει. Ἀλλὰ πῶς

ἔζη; Τὸ κλοκαίριον τοῦ ἔδιδον χρήματα οἱ πλούσιοι, εἰς τὰς ἐξοχικὰς οἰκίας τῶν ὁποίων ἐτραγῶδει. Τὸν χειμῶνα τοῦ ἔδιδον φαγητὸν οἱ καλοὶ χωρικοὶ, καὶ τὸν ἄρινον νὰ κοιμᾶται μέσα εἰς τοὺς ἀχυρώνας των.

Ὁ Ἰωάννης εὐχαριστεῖτο μετὰ αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἦτο περισσύτερον εὐτυχὴς ἀπὸ πολλοὺς πλουσίους καὶ ἀπὸ πολλοὺς βασιλεῖς.

Ἦτο χειμῶν, ἐπιπτε παχεῖα χιών, ὁ δὲ ποταμὸς ἐπάγασεν. Ὁ δυστυχὴς Ζιζήκας δὲν εἶχε φάγη τίποτε ἀπὸ τὸ πρῶν. Ἐπομένως ἔτρεμεν ἀπὸ τὸ ἄρῦον καὶ ἐπεινά.

Ἐνῷ διήρχετο ἐξωθεν μιᾶς πλουσίας ἐξοχικῆς οἰκίας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἤρχισε νὰ παίξῃ τὴν κιθάραν του καὶ νὰ τραγῶδῃ.

Τότε μία γυνὴ, ἡ ὁποία ἐφόρει παχυτάτην γούναν, ἤνοιξεν ἐν παράθυρον καὶ τὸν ἠρώτησε·

— Τί θέλεις;

— Κυρία, κρούνω καὶ πεινώ.

— Ἐδῶ δὲν θέλομεν ζητιάνους.

— Ἀλλ' ἐγὼ ἐτραγῶδησα.

— Τώρα λοιπὸν χόρευσε διὰ νὰ ζεσταθῆς.

Καὶ ἀφοῦ ἡ κυρία εἶπεν αὐτὰ ἐκλείσει τὸ παράθυρον.

Ἦτο ἡ πρώτη φορά εἰς τὴν ζωὴν του, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ζιζήκας ἔκλαυσε.

Ὁ χειμῶν ἐπέρασε καὶ ἤλθε τὸ θέρος.

Ὁ Ζιζήκας ἐκάθητο κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, πλησίον ἐνός ποταμοῦ. Εἰς τὴν ἄκρην τοῦ ποταμοῦ ἔπαιζαν δύο μικρὰ παιδιὰ, ἀδελφὸς καὶ ἀδελφή. Ἡ μήτηρ τῶν παιδιῶν, ἡ κυρία, ἡ ὁποία τὸν χειμῶνα εἶχεν εἰπῆ εἰς τὸν Ζιζήκα νὰ χορεύσῃ διὰ νὰ ζεσταθῇ, ἐκάθητο πλησίον των ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα καὶ τὰ παρετήρει. Ὁ Ζιζήκας δὲν ἐφαίνετο, διότι τὸν ἐκρυπτον τὰ δένδρα. Ἐνῷ δὲ ἔτρωγε τὸ ψωμί του καὶ ὀλίγα μῆλα, ἤκουσεν ἐξαφνα τρομερὰς κραυγὰς.

Βοήθεια! βοήθεια!

Ἀλλ' ἡ οἰκία τῆς πλουσίας κυρίας εὐρίσκετο ἀρκετὰ μακρὰν, ἕως ὅτου δὲ φθάσουν οἱ ὑπηρεταὶ τὸ μικρὸν θὰ ἐπνίγετο.

Τότε ὁ Ζιζήκας ἐρρίφθη ἀμέσως εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ ἐπειδὴ ἦτο καλὸς κολυμβητὴς ἐφθασε ταχέως εἰς τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον ἔπεσε τὸ παιδίον, καὶ τὸ ἐξήγαγεν ἀπὸ τὸν ποταμὸν σῶον καὶ ἀβλαβές.

Ὅταν ἐφθασαν οἱ ὑπηρεταὶ τὸ παιδίον εὐρίσκετο εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς του. Συνέ-

χαιρον τον Ζιζηκα, αλλ' αυτος δεν εδιδεν εις αυτους καμμιαν απαντησιν.

Καθ' ην στιγμην ητοιμαζετο να απομακρυνθη, η μητηρ του παιδιου τον επλησιασε και του ειπε:

— Σου χρεωστω την ζωην του υιου μου. Σε ευχαριστω. Λαβε αυτα τα χρηματα.

Και του εδωκε βαλαντιον, εντος του οποιου υπηρχον αρκετα χρηματα.

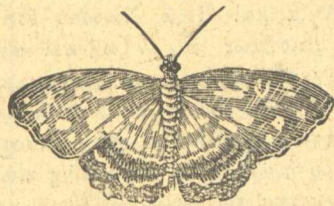
— Σας ευχαριστω, κυρια, ειπεν ο Ζιζηκας με υπερηφανεϊαν, αλλα δεν δεχομαι αυτα τα χρηματα.

— Διατι;
— Διότι δεν συνειθίζω να πωλω τας εκ-

δουλεύσεις μου. Απλως επραξα το καθηκον μου.

— Τουλάχιστον ελα εως εις την οικίαν δια να στεγνώσης τα φορέματά σου, διότι τρέμεις από το κρύον.

— Δεν πειράζει, κυρια, απήντησεν εμπαικτικως ο Ζιζηκας, θα χορευσω δια να ζεσταθω. (Εκ του γαλλικου).

ΤΟ ΩΡΟΛΟΓΙ ΤΗΣ ΜΑΜΑΣ

(Νηπιακόν ανάγνωσμα).

ίκ τὰκ, τίκ τὰκ, τίκ τὰκ. Τί εὐμορφα ποῦ κτυπᾷ τὸ ὠρολόγι τῆς μαμαῆς! λέγει ἡ Βασιλικούλα.

Μὰ ποῦ τὸ ἤυρε αὐτὴ τὸ ὠρολόγι τῆς μαμαῆς τῆς;

Ἐμβῆκεν εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς μιὰ στιγμὴ ποῦ ἡ μαμὰ ἔλειπε, τὸ εἶδε ἐπάνω στὸ τραπέζι, ἐπῆρεν ἓνα κάθισμα ἀνέβηκε γρήγορα καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸ αὐτί τῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὸ τίκ τὰκ ποῦ κάμνει.

Ἔτσι τῆς κάμνει ὁ μπαμπᾶς, ὅταν κάθηται στὰ γόνατά του. Τί εὐμορφα κτυπᾷ!

Μὰ ἡ μαμὰ τῆς εἶπε νὰ μὴ ἐγγίξῃ τὸ ὠρολόγι, διότι δεν εἶνε διὰ τὰ χεράκια τῆς.

Ἡ Βασιλικούλα τὸ ἐλησμόνησεν ἐκείνη τὴν ὥρα.

— Πῶς ἤθελα νὰ ἰδῶ τί ἔχει μέσα καὶ κτυπᾷ ἔτσι, εἶπε καὶ ἠτοιμάζετο νὰ τὸ ἀνοίξῃ.

Ἐκείνην ὅμως τὴ στιγμὴ ἐμβῆκεν ἡ μαμὰ, εἰς τὸ δωμάτιον καὶ τὴν εἶδε.

Βέβαια θὰ τὴν ἐμάλλονε τὴν Βασιλική, ἀλλ' ἐκείνη ἐπρόλαβε καὶ εἶπε:

— Μὴ με μαλλόνῃς, μητεροῦλά μου, τὸ εἶχα λησμονήσῃ ποῦ μοῦ εἶπες νὰ μὴ τὸ πιάνω τὸ ὠρολόγι καὶ ἐγὼ τὸ ἔπιασα διὰ νὰ ἰδῶ τί ἔχει μέσα καὶ κτυπᾷ.

— Ἀφοῦ τώρα τὸ ἐνθυμήθηκες, εἶπεν ἡ μαμὰ τῆς, δεν πειράζει. Πρόσεχε ὅμως ἄλλη φορὰ νὰ μὴ λησμονῆς ὅ,τι σοῦ λέγω.

Καὶ ἡ Βασιλικούλα δεν θὰ λησμονῆ τὰς παραγγελίας τῆς μαμαῆς τῆς.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

Ἔστις παῦει νὰ εἶνε φίλος σου, δεν ἦτο ποτε ἀληθὴς φίλος.

X

Ἡ ἀνάγκη εἶνε μήτηρ τῶν ἐφευρετῶν.

X

Πρὶν περιελάσῃς τὸν χωλόν, παρατήρησον πῶς περιπατεῖς.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ «ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ»

ΤΡΙΤΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸ προηγούμενον Φυλλάδιον σᾶς εἶχον ὑποσχεθῆ, ὅτι θὰ ἐτάσσω νέαν προθεσμίαν διὰ τὸν Τρίτον Διαγωνισμόν, ὅπως δυνηθῶσι νὰ λάβωσι μέρος περισσότεροὶ ἐκ τῶν συνδρομητῶν μου, διότι ἱκανοὶ ἔμειναν ἐκπρόθεσοι. Ἡ νέα λοιπὸν αὕτη προθεσμία, λήγει τὴν 25 προσεχούς Ὀκτωβρίου, τὰ δὲ ἀποτελέσματα θὰ δημοσιευθῶσι τὴν 15 Νοεμβρίου ὀριστικῶς. Παρέχω δὲ οὕτω ἄρκετον χρονικὸν διάστημα εἰς πάντα φιλόπονον νὰ ἐργασθῆ καὶ νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα. Οἱ ὄροι τοῦ Γ' Διαγωνισμοῦ εὐρίσκονται εἰς τὸ Φυλλάδιον τῆς 15 Μαΐου, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ σᾶς παραπέμπω. Καλὴν Ἐπιτυχίαν.

ἀλιστα, Ζαππὶς, ἄλλοτε ἢ «Ἀλληλογραφία» μου ἦτο πολὺ μεγαλειτέρα πηρ' ὅσον εἶνε εἰς τὰ τελευταῖά μου φυλλάδια. Εἰς τοῦτο δεν εὐθύνομαι ἐγώ, διότι ἢ «Ἀλληλογραφία», ὡς γνωρίζεις ἐξαρτάται καὶ ἀνήκει εἰς τοὺς φίλους μου συνδρομητάς. Ἄλλ' ἔγομεν διακοπὰς, ἐπομένως διακοπαὶ καὶ εἰς τὴν «Ἀλληλογραφίαν». Ὅπως θὰ παρατήρησες, διὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου Παπᾶ-Σπύρου καὶ τοῦ κ. Φιλωνος ἐξεφράσθη, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῶν διακοπῶν καὶ εἰς τοῦτο καὶ μόνον ἀποδίωκω τὴν σμίκρυνσιν τῆς «Ἀλληλογραφίας», τὴν ὁποῖαν ἀναπληρῶ δημοσιεύων αὐτοτελεῖς μικρὸν διήγημα. — Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς γίνεσαι δεκτὴ εἰς τὴν «Ἀλληλογραφίαν», ἀγαπητὴ μοι Σειρὴν, καὶ εὐχαρίστως σὲ συνιστῶ ἐξ ὅλων τοὺς φίλους καὶ φίλας μου, πρὸ παντός δὲ εἰς τὰς Νεράιδας. Ἡ ἐπιστολή σου μοὶ ἤρρεσε πολὺ. Ὅταν γράφῃ τις μετὰ προσοχῆς, πάντοτε θὰ γράψῃ ὠραίαν ἐπιστολήν καὶ οὕτω δεν διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ μὴ ἀναγνωσθῆ ἢ νὰ γείνη βαρετή. Εἰς τὸν αἰδεσιμωτάτον Παπᾶ-Σπύρον θὰ εἶπω, ὅτι σοὶ ἀρέσκουν πολὺ τὰ θρησκευτικὰ του Ἀναγνώματα. Ὡσαύτως θὰ πληροφορήσω τὴν Ποιμενικὴν Φλογεραν, ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ τὴν προσκαλέσῃ εἰς συναγωνισμόν καὶ νὰ προμελετήσῃ τὰ ποιμενικά τῆς ἄσματα, διότι ὅσῃν δεξιότητα καὶ ἂν ἔχῃ ὑπάρχει φόβος μὴ τὴν ὑπερτερήσῃ ἡ Σειρὴν με τὰ μελιθρογγα ἄσματα τῆς. — Τὸ Ἄνθος τοῦ Μεγάλου Ρεύματος μοὺ γράφει, ἢ ἴσως πάντων βλέπω, ὅτι τίποτε ἄνευ κόπου καὶ ἐπι-

μελείας, διὰ τοῦτο θὰ προσπαθῆσω καὶ ἐγὼ ὅσον δύναμαι καὶ ἐλπίζω, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου νὰ φανῆ καὶ τὸ ἰδικόν μου ὄνομα εἰς τὸν Παιδικὸν Κόσμον, ὅπως ἄλλων φίλων σου, τοὺς ὁποίους ζηλεύω (ὄχι με κακίαν) καὶ θὰ προσπαθῆσω νὰ τοὺς ὁμοιάσω. Τί λέγεις θὰ τὸ κατορθώσω; ἢ Μάλιστα! θὰ τὸ κατορθώσῃς. Καὶ εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ δευτέρα γνώμη; — Τὰ συγχαρητήριά μου, Ἄρ. Παπαδόπουλε, διὰ τὴν λαμπρὰν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων, τὰ ὁποῖα σᾶς ἔδωκεν ὁ Φίλος σας Τεχνίτης. — Ἡ ἀσθένεια τῆς ἀδελφῆς μου, μοὺ γράφει ἡ ἀγαπητὴ Ροβινδώνα, ὑπῆρξεν ἢ αἰτία νὰ σπεύσω τὴν «Ἀλληλογραφίαν» μου. Ἐδύτυχος δι' αὐτὴν καὶ διὰ τοὺς οἰκείους τῆς ἀνέρωσε καὶ ἡδὴ ἐξέρχεται εἰς μικρὸν περίπατον. Σὲ παρακαλῶ νὰ δεχθῆς τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὰ εὐγενῆ ἀδελφικά σου αἰσθήματα καὶ τὰς εὐχὰς μου ὑπὲρ τελείας ἀναρρώσεως τῆς ἀγαπητῆς μοι ἀδελφῆς σου. Μοὶ γράφεις, ὅτι πάρα πολλοὶ σοὶ ἀρέσκει τὸ περιεχόμενον τῶν Φυλλαδίων μου. Τοῦτο ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ καὶ εἰς τοῦτο ἐγὼ ἐστραμμένη ὄλην τὴν προσοχήν μου. Ἐπειτα ἠτύχησα νὰ ἔχω τόσον καλοὺς συνεργάτας! Ἡ δεσποινὴς Εἰσαομένη ἀναμένεται ἐνταῦθα τὴν Πέμπτην. Σοὶ ἐπέμψα ἐκ νέου τὸ 18ον φυλλάδιον. — Τὰ συγχαρητήριά μου, Πολυμήχανε Ὀδυσσεῦ, διὰ τοὺς καλοὺς βαθμούς σου. Τώρα λοιπὸν εἰς τὴν 3ην σχολείου! Νὰ προσέξῃς καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος νὰ εἶσαι ἐπιμελής διὰ νὰ ἔχῃς τὸ ἐπόμενον καλὰς βάσεις, ὅποτε θὰ μεταβῆς εἰς τὸ Γυμνάσιον. Διατί νὰ ριψοκινδυνεύσῃς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τὴν θάλασσαν; Ὁ Φάρος δεν ἐλπίζω νὰ τελειώσῃ εἰς τὸ 24ον Φυλλάδιον. — Εἶσαι ὁ πρώτος, ἀγαπητὴ μοι Ν. Ρ. ὁ ὁποῖος γράφεις ἐκ Θεσσαλονίκης! Θέλεις νὰ σε ὀνομάζω μόνον Κροῦσόβον; Πρὸς τί ὁ προσδιορισμός; Μήπως ὅλοι οἱ συμπατριῶταί σου δεν θὰ προέτασσον τὸν αὐτὸν προσδιορισμόν; Ἐλαβον τὰς Ἀκούσεις καὶ τὰς Παιδικὰς σου ἀφέλειας, τὰς ὁποίας δεν εἶδον καιρὸν εἰσεῖτι νὰ ἐξετάσω. Μοὶ φαίνεσαι πολὺ φιλόπονος καὶ ὀηλήγορα θὰ γίνωμεν καλοὶ φίλοι. Ἀναμένω ἐπιστολήν σου. — Ἐλπίζω νὰ εἶται ἡδὴ εὐχαριστημένη, Ἀνθιδωμένη Λυγαριά, διότι καὶ τὸ βραβεῖόν σου ἔλαβες καὶ τὸ 18ον Φυλλάδιον διὰ τῆς Ἐρατεινῆς Ἀντιγόνης. Σοὶ εὐχομαι ἐγκαρδίως νὰδιέλθῃς τὸν χειμῶνα ἐν ἄκρῃ ὑγείᾳ. Τὰς ἀσκήσεις σου διὰ τὸν τρίτον διαγωνισμόν δύνασαι νὰ πέμψῃς. Νομίζω ὅμως, ὅτι εἶσαι κατὰ τι ἐλλιπὴς ὡς πρὸς ἐμέ. — Εὐχαρίστως, Μυοδότης, διαβιβάζω εἰς ὅλας τὰς Μαρίας, συνδρομητριάς τοῦ «Παιδικοῦ Κόσμου», τὰς συγχαρητήριους εὐχὰς σου, ἰδιαιτέρως δὲ τῇ Διδ. Εἰσαομένη, ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ των εορτῇ. Νὰ τὰς πληροφορήσω, ὅτι καὶ ἡ Μυοδότης λέγεται Μαρία; Ὁ παρατηρήσω, ἂν ὁ δημοσιευθεὶς ἀναγραμματισμὸς εἰς τὸ 21ον Φυλλάδιόν μου Ἐκτορος τοῦ Τρωὸς εἶνε ἀντιγραφὴ. Ὁ τρίτος διαγωνισμὸς εἶνε σύνθεσις Γυμναστικῆς τοῦ Πνεύματος παντὸς εἶδους. Δεν ἔθεσα κανένα περιορισμόν διὰ νὰ σᾶς εὐκολύνω. — Γενναεῖ Λέοβιε, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου, τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καὶ σύ, νομίζω, θὰ ἔλαβες τὰ Φυλλάδιά μου. Διατί νὰ μὴ ἔχῃς ὀλίγην ὑπομονήν; — Ἀργά, πολὺ ἀργά ἐλήφθη ἡ

ἐπιστολή σου, **Νάντη**, καὶ συμπεραίνω πόσον ἀνήσυχος θὰ εἶνε, διότι μόλις πρὸ δύο ἡμερῶν ἔλαβες τὰ Φυλλάδιά μου. Τῶν λοιπῶν συνδρομητῶν θὰ πέμψω ἄμα ἐπιστρέψῃ ὁ κ. Κ. Δ.— Μετὰ μεγάλῃς του χαρᾶς με πληροφορεῖ, ὁ **Ἐκτωρ ὁ Τρώς**, τὴν αἰσίαν ἐπάνοδον του εἰς τὴν πατρίδα του· ὁ **Ἐκτωρ ὁ Τρώς** ἐπωφελοῦμενος τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἔκαμεν ἓνα μικρὸ ταξεῖδάκι μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, χωρὶς νὰ ἄσκησιν νὰ ἐπισκερθῇ καὶ ἐμέ. Ὁ **Ἐκτωρ ὁ Τρώς** εἶνε χαριτωμένο παιδί καὶ ἀποροῦ πῶς νὰ ἄσκησιν ἀφορμὴν εἰς τὴν **Μυδοσιίδα** νὰ μοὶ πέμψῃ τὴν σχετικὴν πληροφορίαν.— Ἐλήφθη ἀμέσως, **Μ. Θ. Παπαδόπουλε** τὸ Φυλλάδιόν σου ὡς καὶ τοῦ **Α. Γ. Ἐκμεκτζίδου** πέμπονται εἰς τὴν **Ι. Σγολὴν** τῆς Καισαρείας. Ἐκεῖ θὰ εὑρετε ἱκανοὺς φίλους μου, τοὺς ὁποίους σὲς συνιστῶ, ὡς λίαν φιλοπόνοῦς. **Εὐχομαι** καὶ εἰς τοὺς δύο σας καλὴν πρόδοον.

Ἡ **Ζαππὶς** ἀσπάζεται τὴν **Ροβινδωνέταν** καὶ ἐρωτᾷ, ἂν ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐθεραπεύθη.— Ἡ **Σειρὴν** ἀσπάζεται τὴν **Ποιμενικὴν Φλογέραν**.— Τὸ **Κροῦδόβον** ἀσπάζεται ὅλους τοὺς συνδρο-

μητὰς καὶ ἀναγνώστας τοῦ **Παιδικοῦ Κόσμου**.— Ὁ **Ἐκτωρ ὁ Τρώς** ἀσπάζεται τὸν **Κεραυνόβελον Δία** καὶ τὸν **Γαλαξίαν** πληροφορεῖ δὲ τὸ **Ἄνθος τῆς Καππάρεως**, ὅτι τὰ ἀρχικά του εἶνε **Κ. Α. Κ.**— Ἡ **Ροβινδωνέτα** ἀσπάζεται τὴν **Λερναίαν Ὑδραν** καὶ τὴν **Ἀνθιδιμένην Λυγαριάν**, τὴν ὅποιαν ἐρωτᾷ πῶς τῇ ἐφάνη ἡ Ἀντιγόνη.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ συνδρομηταὶ καὶ φίλοι τοῦ **Παιδικοῦ Κόσμου** διὰ παραγγελίας βιβλίων ν' ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ **Βιβλιοπωλεῖον Δεπάστα-Σφύρα-Γεράδου**, ὅπου ὑπάρχει *ἰδιαιτέρον τμήμα* διὰ τὴν πελατεῖαν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἶνε περιττὸν νὰ συστήσω εἰς τοὺς ἐνταῦθα συνδρομητὰς καὶ συνδρομητριάς μου, ὅτι τὸ **Βιβλιοπωλεῖον Δεπάστα-Σφύρα-Γεράδου** ἐν **Γαλατῇ** καὶ **Ἀδελφῶν Δεπάστα** ἐν **Σταυροδρομίῳ**, προμηθεύουσι πάντα τὰ ἐν χρήσει διδασκτικὰ βιβλία εἰς τιμὰς λίαν συγκρατατικὰς.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

216. Αἰνίγμα.

Εἶμαι κἀτι τι ποῦ τῶγεις καὶ γυρεύεις νὰ τὸ εὔρῃς·
 κ' ἐνῶ λέγεις τῶνομά μου ποῖον εἶμαι δὲν εἰξεύρεις·
 πλὴν εὐκόλως γὰρ νὰ μ' εὔρῃς θὰ σοῦ ψάλω τὸν
 [σκοπὸν μου·
 τῶνομά μου χαραγμένον κῦτταξε στὸ μέτωπόν μου.
 "Ἐκτωρ ὁ Τρώς.

217. Στοιχειόγραφος.

Εἶμαι νῆσος τῆς Ἑλλάδος ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς·
 θεὰ γίνουμι ἀμέσως τὸ μισό μου ἐὰν σβύσῃς.
 Μισσατίς.

218. Διπλῆ ἀκροστοιχίς.

Τὸ πρῶτον εἰς τὰς νήσους θὰ εὔρῃς τῆς Τουρκίας·
 τὸ δευτέρον μου πόλις ἐπὶ γνωστῆς σου νήσου·
 τὸ τρίτον ἢ το στρατηγὸς ἀρχαίος ἐκστρατείας,
 τὸ τέταρτόν μου χώρα τῶν τῆς Πελοποννήσου,
 τὸ πέμπτον δένδρον ἄγνωστον στὰ ἰδικά μας μέρη,
 ἀλλὰ ἐκ τῆς Βοτανικῆς καθένας μας τὸ ξέρει·
 μετὰ τὰ ἀρχικά των γράμματα σοφὸν θὰ σηματούσῃς,
 τὰ δεύτερα, λίμνην γνωστήν· σέψον καὶ θὰ με λύσῃς.
 "Ἄνθος Καππάρεως.

219. Κλιμακωτόν.

+	+	Τὸ σκέλος μου τ' ἀριστερὸν κράτος ἐν τῇ
+	+	[Ἀσίᾳ·
+	+	τὸ δεξιόν μου τῶν θεῶν ὑπῆρξε κατοικία·
+	+	ἡ ἀνατολὴ μου βαθμὶς πόλις ἑλληνικὴ
+	+	καὶ ἡ μεσαία ὑπαρξίς, πλὴν μυθολογικὴ
+	+	λαὸς τῆς ὀλιγόβιοις πλὴν ὅταν ἔζη δράσας
+	+	κατέχει τὴν ὑστάτην μου βαθμίδα· εἶπον
		πάσας.

Κῆμα τοῦ Στρονμόνος.

220. Σταυρός.

.	Λὶ στιγμαὶ ν' ἀντικατασταθῶσι
.	διὰ γραμμάτων, ὥστε ν' ἀναγι-
.	νώσκηται καθέτως φυτόν, ὀριζόν-
.	τίως δὲ χρῆσιμον δι' οἰκοδομὴν
.	οἰκίας.
.	Βόρειον Σέλας.

221. Κιβώτιον.

.	Ν' ἀντικατασταθῶ-
.	σιν αἱ στιγμαὶ διὰ
.	γραμμάτων οὕτως
.	ὥστε ν' ἀναγινώ-
.	σκηται: ὀριζοντίως,
.	ἂν ἀρχαῖος ἑλληνα
.	ἀρχιστράτηγος, πό-
.	λις τῆς Ἑλλάδος,
.	βασιλεὺς Ἑλληνα καὶ
.	τόπος προσευχῆς· ἐμπροσθεν ὀριζοντίως ἀρχαία πό-
.	λις τῆς Μ. Ἀσίας, μία τῶν Χαρίτων, ἀρχαία λί-
.	μνη, ἔρημος, ἀρχαῖος στρατηγός, ποταμὸς τῆς
.	Ἀφρικῆς.

Φάρος τῆς Ἀνατολῆς.

222. Ἀστήρ.

.	Ν' ἀντικατασταθῶσιν αἱ στιγμαὶ
.	διὰ γραμμάτων οὕτως, ὥστε καθέ-
.	τως καὶ ὀριζοντίως μία τῶν 9
.	Μουσῶν καὶ πόλις ἀρχαία τῆς
.	Καππαδοκίας· διαγωνίως δὲ πόλις
.	τῆς Μ. Ἀσίας καὶ νῆσος τοῦ
.	Αἰγαίου.

Ὅρητικὸς Ἄλιος.

223. Ἐρώτησις.

Ποῖον ἐπίθετον πεντασύλλαβον γράφεται μετὰ 5 ο ;
 Ἐργατικὴ Μέλισσα.

Ἐπεύθυνος Κ. ΒΛΟΥΣΟΣ.